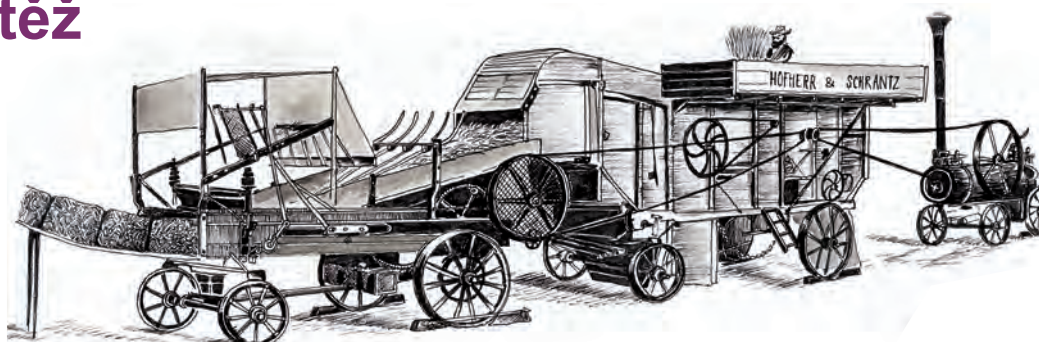

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

10 červen 2012
74. ročník

Olympiáda zemědělské mládeže

**Dřevorubecká
soutěž**

**Vzdělávání
dospělých**

**Drezúrne
preteky**

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

OLYMPIÁDA ZEMĚDĚLSKÉ MLÁDEŽE VE FRÝDLANTU str. 10

DŘEVORUBECKÁ SOUTĚŽ V BZENCI str. 14

VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH JE TŘEBA NAPLŇOVAT SKUTKY

Implementační workshop projektu Kruh, který se zabýval problematikou vzdělávání dospělých, se konal 25. dubna 2012 v Jihlavě.

A zajímavý byl tento počín navíc i tím, že přednášející otevřeně poukázali na to, že se o vzdělávání včetně vzdělávání dospělých v našich krajích sice hodně mluví, ale jedná s v podstatě jen o jakousi formu alibismu, kdy je spíše snahou zakrýt neúčinnost jiných systémových řešení. Svědčí o tom i vágnost, se kterou se problematika dalšího vzdělávání u nás řeší.

Češi jsou líní

Podle prezidenta Asociace institucí vzdělávání dospělých (AIVD) ČR PhDr. ZDEŇKA PALÁNA, PhD. patří Česká republika v rámci Evropské unie ke státům s nejnižším počtem účastníků v dalším vzdělávání. Z různých dotazníkových šetření, která se snažila přijít na stopu, proč tomu tak je, vyplývá, že příčinou je nedostatek peněz a hlavně času. Ovšem vysvětlení je mnohem snazší, míní Palán: „Argumenty typu – nedostatek peněz, nedostatek času – lze považovat pouze za zástupné problémy, Češi jsou prostě líní a o další vzdělání, které by přesáhlo rámec znalostí požadovaných pro získání maturitního vysvědčení či vysokoškolského diplomu, postě nemají zájem.“

Nízké platy

Pokud zůstaneme u statistických dat, tak určitě není nezajímavé, že graf počtu účastníků dalšího vzdělávání koresponduje s údaji o průměrných platech ve státech Evropské unie. Jednoduše řečeno: čím nižší jsou výplaty, tím nižší je zájem obyvatel té které země o zvyšování kvalifikace, tj. o další vzdělávání.

Učení bolí

Mne, účastníka tohoto podnětného a myšlenkami nabytého semináře, v této souvislosti napadlo, že by bylo velmi zajímavé porovnat počty hodin, které Češi denně tráví pročítáním pokleslých bulvárních plátků a které prosedí před obrazovkami televizorů při sledování „duchaplných“ seriálů, s počtem hodin, které věnují rozšiřování svých znalostí a vědomostí. Ono totiž učení bolí ne jen děti, ale i dospělé, a pokud se vzdělávat nemusí, tak to prostě nedělají.

Protektce je jistější

Dr. Palán se domnívá, že efekt dalšího vzdělávání se u nás neprojevuje ani v podobě efektu zvýšení příjmů ani v oblasti kariérového růstu. Vynakládat finanční prostředky na vzdělávání se v protekčním a korupčním prostředí stává spíše nákladem než investicí. Investovat do vzdělávání (tj. trávit volný čas nad učebnicemi a připravovat se na zkoušky) nemá zdaleka takovou účinnost jako investovat do pozice (tj. chodit na golf, na jeleny nebo na pivo se správnými lidmi na správných místech).

Co na to stát?

Naše legislativa je podle andragogiků zmatená, což se projevuje zejména v tom, že jednotlivé zákony se vzájemně nedopl-

ňují, a v některých případech jdou i proti sobě. Tak třeba pro oblast akreditace vzdělávacích programů, které jsou realizovány za pomoci finančních prostředků ze státního rozpočtu, existuje řada rezortních akreditačních systémů, které jsou vzájemně nekompatibilní. Státní pobídky ve smyslu „snížíme ti daně, když si zvýšíš kvalifikaci“ jsou chabé.

Daňové úlevy „po česku“

V současné době je v České republice umožněn odpočet výdajů na další vzdělání od daňového základu pouze zaměstnavatelům a týká se to pouze takového vzdělání, které se považuje za výkon práce anebo výdaje na rekvalifikaci zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu, tedy týká se v podstatě pouze zvyšování kvalifikace. Dále lze daňový základ snížit o náklady spojené s úplatou za zkoušku dílčí kvalifikace. Oblast dalšího vzdělávání obecně, tedy pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorských činností, patří do oborů živností volných. Takové vzdělávací aktivity podléhají základní sazbě daně z přidané hodnoty.

Učit se kvůli penězům

V této souvislosti si vybavuji, jak mne před dvaceti lety spolumajitelé úspěšné holandské firmy (oba tehdy tak kolem padesátky), která se zabývala vývojem a výrobou stájové a skleníkové klimatizace, nad otevřenými skripty ubezpečovali, jak velmi výhodné je pro ně z hlediska optimalizace daňové povinnosti složit státní zkoušku ze španělštiny a jak... tak nějak navíc... tyto jazykové znalosti báječně uplatní při připravované obchodní expanzi do Latinské Ameriky. Prostě jednou ranou zabili hned dvě „finanční mouchy“. V Česku k takovému „bolestivým“ krokům firmy stát nenutí, asi to není nutné. České zboží se přeci prodává samo i bez proexportních pobídek firmám.

O zajímavou zkušenost se s účastníky semináře podělil lektor MGR. TOMÁŠ LANGER, který je výkonným ředitelem AIVD. Uvedl, že se osobně přesvědčil o tom, že pokud potenciální zájemce získá na kurz slevu vyšší než 50 %, potom kurz většinou absolvuje.

Co dodat závěrem...

Staré známe pravdy o tom, že je nezbytné uplatňovat koncept celoživotního vzdělání, že je nezbytné ekonomizovat vzdělání, že vzdělání je nutné k uplatnění na trhu práce, že podnikové vzdělání je nezbytným předpokladem konkurenceschopnosti, že vzdělání je nejlepší prevencí proti vyloučení ze společnosti atd. jsou stále podle dr. Palána platné, ovšem stále také zůstává v platnosti citát: „Řešení čehokoliv je řešením teprve tehdy, když je naplněno skutkem.“

Ing. Petr Hienl, UZEI Praha

SPOJENÁ ŠKOLA V IVANKE PRI DUNAJI

povýšená do radu centier odborného vzdelávania

Spojená škola v Ivanke pri Dunaji za dobu svojej päťdesiatročnej existencie si vybudovala výnimočné a nezastupiteľné postavenie medzi vzdelávacími ustanovizňami poskytujúcimi odborné vzdelávanie so zameraním na poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

V súčasnosti škola zabezpečuje výchovu a odborné vzdelávanie v tejto štruktúre vzdelávacích programov: učebné odbory, študijné odbory, nadstavbové štúdium, pomaturitné štúdium, vzdelávanie dospelých. K významným kvalitatívnym prednostiam školy patrí stabilný pedagogický kolektív s vysokou úrovňou profesionality a odborného uznávania v praxi.

Spojená škola v Ivanke pri Dunaji predstavuje integrovaný účelový vzdelávací komplex, moderný školský areál s odbornými pracoviskami a učebňami, strediskom odbornej praxe, športovými a spoločenskými priestormi, ubytovacími a stravovacími kapacitami pre potreby študijných, učebných odborov a ďalších vzdelávacích aktivít s regionálnou a celoslovenskou pôsobnosťou. Medzinárodné aktivity školy sú v ostatnom období zamerané predovšetkým na zapojenie do medzinárodných programov multilaterálnej spolupráce a do projektov bilaterálnej spolupráce škôl. Mobility študentov a pedagógov spojené s výmennou praxou sa realizujú najmä so zahraničnými školami – Humpolec a Bruntál v Českej republike, Tata v Maďarskej republike, Schlierbach v Rakúsku, La Canourge – Francúzsko, Kalakouluntie Virjala – Fínsko.

V súčasnej dobe je praktická príprava kvalifikovaných odborníkov – žiakov i dospelých (zvlášť v biologicky orientovaných odboroch) do značnej miery limitovaná nedostatkom zmluvných pracovísk ochotných poskytovať podmienky pre praktické vyučovanie. Preto bolo nevyhnutné sústrediť naše úsilie na vytvorenie vlastných podmienok, pracovísk pre získavanie praktických poznatkov a zručností. Tieto pracoviská v prevažnej miere vytvárajú organizačnú jednotku – Stredisko odbornej praxe. Pre odborné vzdelávanie a praktické vyučovanie v podmienkach Spojenej školy v Ivanke pri Dunaji slúžia tieto školské účelové zariadenia:

- prevádzka agropodnikania – Zálesie
- centrum hipológie a jazdectva
- školské rybničné hospodárstvo
- akvaristické centrum
- kanis centrum

- školská hydinárska liaheň
- model chovu japonskej prepelice
- pavilón exotického vtáctva
- mechanizačné dielne
- dielne lesníckej mechanizácie
- zväračská, kováčska a stolárska dielňa
- autoškola
- jazykové štúdio
- konferenčné, ubytovacie a stravovacie kapacity

Spojená škola v Ivanke pri Dunaji doteraz získala akreditáciu Ministerstva školstva SR na jedenásť modulov vzdelávacích aktivít, kvalifikačných kurzov pre vzdelávanie dospelých v odborných zameraniach – farmárstvo, rybárstvo, chov koní a jazdectvo, kynológia, účtovníctvo a jazyková príprava. V rámci akreditovaných vzdelávacích aktivít sa v podmienkach školy už dlhodobo realizujú kvalifikačné kurzy (rybársky hospodár, rybárska stráž, obsluha elektrického agregátu, podnikanie v chove rýb, základy chovu a ošetrovania koní, učiteľ jazdy na koni, obsluha obilných kombajnov, predžatevná príprava kombajnístov, obsluha ručnej motorovej pily pri ťažbe dreva, ale aj kurzy v oblasti ekonomiky – účtovníctvo a jazykovej prípravy.

Významným medzníkom v histórii školy sa stal 15. február 2012, keď Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora podľa platnej legislatívy, po zhodnotení podmienok a kritérií rozpracovaných v predložených projektoch schválila žiadosť školy a rozhodla o získaní práva školy pôsobiť ako Centrum odborného vzdelávania (COV) v odboroch: rybárstvo, chov koní a jazdectvo, kynológia, agropodnikanie – farmárstvo.

Táto skutočnosť významne prispieva k zdokonaleniu a vytvoreniu efektívneho systému celoživotného vzdelávania v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka v širšom regióne i na celom Slovensku.

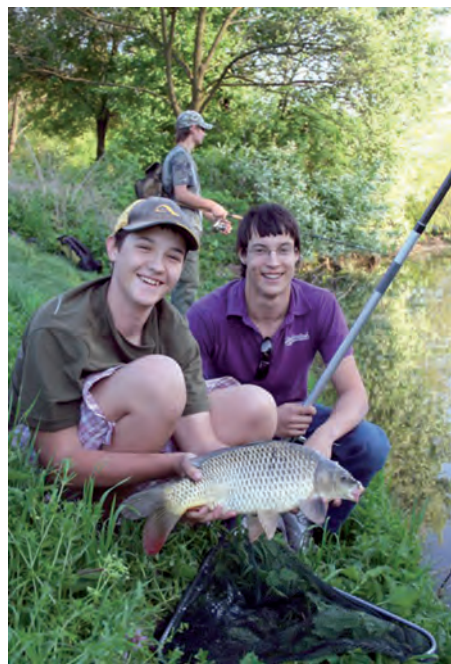
Základným strategickým cieľom Centra odborného vzdelávania a prípravy pri Spojenej škole v Ivanke pri Dunaji sa stáva využitie odborného a technického potenciálu školy pre cieľavedome:

- zvyšovanie odbornosti a kvalifikácie zamestnancov v poľnohospodárstve
- zabezpečovanie špecializovaných kurzov pre vlastných i cudzích žiakov stredných odborných škôl
- doškolovanie pedagógov
- realizáciu vzdelávacích programov v rámci rezortného vzdelávania podľa potrieb trhu práce
- odbornú prípravu frekventantov podľa požiadaviek jednotného európskeho trhu práce a vzdelávacej politiky Európskej únie

V prvom roku existencie vedenie COV sústreďuje svoje úsilie, pozornosť a aktivity predovšetkým na:

- realizáciu vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie a prípravu žiakov, zabezpečenie akreditovaných kvalifikačných kurzov, kurzov spôsobilosti v odborných zameraniach rybárstvo, chov koní a jazdectvo, kynológia, farmárstvo
- poradenské a servisné služby
- vypracovanie návrhov a žiadosti na akreditáciu vzdelávacích aktivít: alternatívna poľnohospodárska výroba, technológia chovu a výkrmu hydiny (kurčiat, moriek, husí, kačíc), liahnutie hydiny, inseminácia hydiny, chov a rozmnožovanie akvariálnych rýb, základy hipoterapie, základy výcviku psov, ošetrovanie a výživa psov
- vypracovanie programu modernizácie a technologických inovácií podmienok praktického vyučovania podľa jednotlivých odborných zameraní Centra odborného vzdelávania
- príprava a konkretizácia programu vzdelávacích aktivít Centra odborného vzdelávania na obdobie školského roka 2012–2013

Zriadenie a činnosť COV pri Spojenej škole v Ivanke pri Dunaji je programované v úzkej súčinnosti vzdelávacej inštitúcie, jej zriaďovateľa (Bratislavský samosprávny kraj), profesijnej organizácie, prvovýrobcov, spracovávateľov a poľnohospodárskych služieb (SPPK) a rezortu MPRV SR.

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA V RAKOVICIACH

získala štatút centra odborného vzdelávania a prípravy

Vyššia poľnohospodárska škola v Rakoviciach vznikla v máji v roku 1945, bezprostredne po ukončení druhej svetovej vojny. Vyučovanie sa začalo v decembri, pretože hlavná budova školy bola vojnovými udalosťami značne poškodená. O štúdium na novozaloženej škole bol veľký záujem, pretože na Slovensku bolo málo odborných škôl a ľudia mali potrebu odborne sa vzdelávať najmä v poľnohospodárstve, aby čím skôr mohli obnoviť funkčnosť svojich hospodárstiev. Vyššia hospodárska škola fungovala len do roku 1948. Vplyvom politických udalostí sa zmenila na majstrovskú školu s odborními pestovateľmi, chovateľmi a záhradníkmi. Neskôr, na základe vhodných prírodných a klimatických a materiálno-technických podmienok sa v škole vyučoval iba odbor záhradníctva. Od 90-tych rokov minulého storočia sa vzdelávacia ponuka školy rozšírila o ďalšie odbory, ktoré si vyžiadala modernizácia vzdelávania a trhu práce.

Súčasný názov Stredná odborná škola Rakovice vyjadruje otvorený vzdelávací systém, ktorý umožňuje vyučovanie rôznych odborov a dáva dobrý predpoklad nato, aby škola odborne rástla a mohla pôsobiť ako centrum odborného vzdelávania a prípravy. Štatút centra odborného vzdelávania a prípravy je možné nadobudnúť, ak škola spĺňa podmienky, podľa zákona Ministerstva školstva SR č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Stredná odborná škola svojou činnosťou ovplyvnila životy mnohých ľudí na vidieku. Svojím kultúrno-spoločenským významom udávala smer rozvoja vyučovaných odborov a vytvárala pracovné príležitosti.

V súčasnosti prax kladie vysoké požiadavky na získanie teoretických vedomostí a praktických zručností vo vyučovacom procese. Škola má v správe rozsiahly areál a komplex budov určených na odbornú prípravu výchovu a vzdelávanie žiakov s možnosťou ubytovania v školskom internáte. Spravuje produkčný zbierkový skleník a skleník pre rýchlenu zeleniny, kvetinové a zeleninové „políčka“, prírodno-krajinársky (anglický) park a sady s ovocnými stromami. Škola má zmodernizované triedy a tréningové laboratóriá pre výučbu odborných predmetov ako sú biológia, chémia, ovocinárstvo, zeleninárstvo, kvetinárstvo, sadovníctvo, jazykové učebne a učebne informatiky. Odborná príprava realizovaná pre potreby ovocinárskej, zeleninárskej, kvetinárskej a sadovníckej praxe disponuje modernou záhradnou technikou na prípravu pôdy, sejbu, zber plodín, pozberovú úpravu pôdy, kosenie a úpravu terénu, na výsadbu ovocných a okrasných kríkov.

Nová pôdohospodárska prax vyžaduje moderné odbory, v ktorých žiaci okrem odbornej prípravy získavajú zručnosti a návyky na prácu so špičkovou výpočtovou technikou na vzdelávanie sa v cudzom jazyku. Škola vlastní didaktické učebne vybavené s najmodernejšou audiovizuálnou technikou počítačmi, dataprojektormi, záznamovou technikou s pripojením na internet, s interaktívnymi tabuľami.

Pre potreby praxe má škola k dispozícii softvérové programy, ktoré využíva pri výučbe žiakov na projektovanie výsadby záhrad a záhradnej architektúry. Má vybavenie pre odborné softvérové programy jednoduchého a podvojného účtovníctva, kalkulácie nákladov, marketingu, program na tvorbu web stránok.

V súčasnosti žiaci Strednej odbornej školy v Rakoviciach majú možnosť absolvovať odborné stáže na zmluvne dohodnutých pracoviskách v zahraničí. Pedagógovia a žiaci majú príležitosť v zahraničí komunikovať s kvalifikovanými odborníkmi, v rámci zvoleného školského vzdelávacieho programu majú veľmi dobrú príležitosť absolvovať praktickú odbornú prípravu. Zahraničné mobility pedagogických zamestnancov a žiakov sú realizované prostredníctvom projektov schválených v rámci programu Leonardo da Vinci. Zahraničné projekty sú administrované školou a agentúrou pre celoživotné vzdelávanie SAAIC. Škola pripravuje žiakov tak, aby sa získanými vedomosťami a manuálnymi zručnosťami uplatnili v ďalšom živote, najmä na trhu práce. Veľa žiakov našej školy pokračuje v štúdiu na vysokých školách.

Ponuka školských vzdelávacích programov Strednej odbornej školy Rakovice v školskom roku 2011/2012 je nasledovná:

4-ročné študijné odbory s maturitou: floristika, bioenergetika, manažment regionálneho cestovného ruchu, podnikateľ pre rozvoj vidieka, pracovník marketingu

3-ročné učebné odbory s výučným listom: pracovník pre záhradnú tvorbu, zeleň a služby, viazač a aranžér kvetín, záhradník

2-ročné nadstavbové štúdium s maturitou (pre absolventov 3-ročných učebných odborov): záhradníctvo

Uvedené študijné a učebné odbory reagujú na potreby trhu práce. Kvalitná praktická príprava, ktorú mladí ľudia počas štúdia absolvujú, im umožňuje uplatniť sa na trhu práce. Predovšetkým záhradníctvo, aranžovanie floristických dekorácií do interiérov a exteriérov, úprava záhrad, údržba zveľaďovanie zelene, služby spojené s uvedenými aktivitami sú zamerané aj na úpravu nášho životného prostredia v obciach a v mestách, ktoré sa stávajú atraktívne nielen pre domáce obyvateľstvo, ale aj pre turistov.

Rozhodnutím Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory a so súhlasom zriaďovateľa zo dňa 15. 12. 2011 sa Stredná odborná škola v Rakoviciach stala Centrom odborného vzdelávania a prípravy. Gescia pre skupiny odborov poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka, (Rozhodnutie vydané pod číslom 2011/ SPPK/1 zverejnené dňa 25. 5. 2011). Centrum odborného vzdelávania a prípravy poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu na výkon povolania a odborných činnosti súvisiacich predovšetkým s odborními pre oblasť záhradníctva. Uplatnenie absolventov školy v tzv. zelenom sektore umožňuje rozvoj vidieka a stabilitu pracovnej sily na vidieku.

Okrem uvedeného škola pripravuje vzdelávacie programy pre ľudí z praxe a individuálnych záujemcov o štúdium. Vzhľadom na zameranie školy je značný záujem zo strany verejnosti aj o rekvalifikačné vzdelávanie.

V zámere a stratégii školy ako Centra odborného vzdelávania je prioritou rozšírenie predmetu činnosti o ďalšie odborné programy, o poradenské služby pre verejnosť a odbornú prax v rámci celoživotného vzdelávania.

Ing. Mária Múdra, riaditeľka SOŠ Rakovice

DILEMATA SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY V POSTMODERNÍM SVĚTĚ

4. ročník mezinárodní konference pořádané Institutem mezioborových studií 19.–20. 4. 2012 v Brně

Na konferenci se každoročně zvyšují počty přihlášených účastníků – letos jich bylo přes dvě stě (z toho 12 profesorů z oborů pedagogiky, psychologie, sociální pedagogiky, sociální práce a 28 docentů z Polska, Slovenska a České republiky). Spolupořadatelé konference se stala Slezská univerzita Katovice, Univerzita Mateja Bela z Banské Bystrice a Pedagogium – Wysza Szkoła Nauk Społecznych z Varšavy.

Na konferenci byly prezentovány převážně výstupy z univerzitních výzkumů v oblasti sociální pedagogiky, sociální práce, andragogiky a didaktiky.

Zahájení proběhlo v plénu, kde se prezentoval PROF. DR. HAB. TADEUSZ PILCH – Uniwersytet Warszawski (Warszawa). Hovořil o bohu známém v římské mytologii jako Janus, který byl bohem vrat, dveří, vchodů, začátků a konců. Byl obvykle zobrazován s dvěma opačnými tvářemi – jedna dobrá, laskavá, chápatelá a druhá – zlá, nepřátelská, nesnášenlivá. Tyto dvě odvrácené hlavy boha Januse zrcadlí i současnou světovou společnost. Pozůstatkem pro moderní kulturu je jeho jméno – měsíc leden (Januar).

S velmi zajímavým námětem ze současnosti vystoupil PROF. DR. HAB. JERZY MODRZEWSKI z Poznaň, jenž hovořil o polské vesnici ve vztahu k edukačním výzvám a evropské integraci. Polsko má více než 42 tisíc vesnic a vesnická problematika je velkou tematikou. V Polsku dnes žije na vesnici 40 % obyvatel. Rovněž velkým tématem je vesnického prostředí, u něhož se zamýšlel nad spoluprací zemědělců a ostatních obyvatel venkova. Zdůraznil důležitost sociálního kapitálu na vesnici, vliv podmínek EU na vesnické prostředí v Polsku. Jak by měla vesnice reagovat na integrační proces EU? Uvedl celou řadu tamních problémů – vztahy mezi skupinami, růst napětí, vysoká kriminalita – (Polsko má dnes 95 tisíc vězňů a 120 tisíc odsouzených), změny v polské tožnosti, vzory tzv. „opravdových Poláků“ – šlechta, Evro-

pan apod. Rovněž se dotknul náboženského založení Poláků a stále klesající porodnosti v zemi. Identita dnešních vesničanů je velmi komplikovaná a řešení nejsou jednoduchá.

Za českou stranu pozdravil účastníky konference zástupce ředitele Institutu pro vědu a výzkum PROF. PHDr. PAVEL MÜHL-PACHR, PH.D., který hovořil o dilematech soudobé sociální pedagogiky. Zaměřil pozornost rovněž na rodiny s dospívajícími dětmi s příjmy na hranici minimální mzdy, jejichž počet soustavně vzrůstá. Dále na plénu vystoupila i PROF. ING. LENKA HAJEROVÁ-MÜLLEROVÁ, PH.D., MPH, z Vysoké školy ekonomie a managementu Praha, která se zabývala „Vzděláváním jako nástrojem k řešení regionálních disparit na trhu práce“.

Po úvodním plenárním jednání pokračovalo jednání konference ve čtyřech sekcích. První sekce řešila sociálně pedagogickou pomoc dnešní rodině. Druhá sekce se zabývala školním prostředím a jeho sociálně pedagogickými problémy. Třetí sekce řešila otázky sociální participace v lokálním prostředí a čtvrtá sekce se zabývala determinanty resocializačních procesů.

Autor článku si zvolil účast ve druhé sekci, proto několik postřehů z vystoupení autorů vyřešených výzkumných úkolů.

Školní prostředí a jeho sociálně pedagogické problémy

PROF. DR. HAB. KRYSZYNA BARLOG – Instytut Pedagogiki Uniwersytet Rzeszowski (Rzeszów) ve své prezentaci rozebrala dilemata a výzvy angažující edukace. „V dnešní době, plné různých ohrožení a krizí, představuje angažující edukace v souvislosti s problematikou rovnoprávnosti, odstraňováním diskriminace a eliminováním sociální exkluze obzvláštní problém“, uvedla ve svém vystoupení. Důležité je právo na edukaci (výchovu a vyučování) v blízkosti bydliště a uspokojování speciálních potřeb studentů a žáků. To představuje šanci na normální život zejména u osob postižených, kterým jinak hrozí sociální vyloučení.

Působivý příspěvek měla DR. KARINA LEKSY – Uniwersytet Śląski Wydział Pedagogiki i Psychologii (Katovice), a to o školním prostředí, které vytváří negativní reakce vůči oběžným vrstevníkům. Na pozici žáka ve třídě má vliv mnoho faktorů, mj. i jeho vnější vzhled. Oběžní se setkávají s mnoha negativními reakcemi. Proto by se škola měla věnovat těmto problémům, výchovně a osvětově působit ve smyslu zdravé výživy mladých lidí a zároveň preventivně ovlivňovat komunitu třídy tak, aby nedostávala do stále větší izolace své oběžní spolužáky.

Komplexně zpracovaný výstup z výzkumné činnosti přednesl DR. MAREK BANACH – Uniwersytet Pedagogiczny (Kraków). Po-

psal škodlivost požívání alkoholu u mládeže a mladých dívek zejména v době jejich těhotenství. Důležitá pro tuto situaci je prevalence v prostředí mládeže, hlavně středoškolských studentů, poněvadž se jedná o nejvhodnější věk pro získání základních údajů o popisovaném negativním jevu. Každý mladý člověk by si měl uvědomovat, jaké potíže se mohou vázat s požíváním alkoholu, především však v těhotném stavu. Představil výsledky průzkumů v oblasti realizace prevenčních plánů a činností, týkajících se tematiky alkoholového syndromu plodu. Průzkum se uskutečnil v několika malopolských středních školách. Výsledky ukazují, že prevenční přístup je důležitý a poučená mládež podstatným způsobem změnila své chování oproti skupině nepoučených.

MGR. MARIUSZ PACHOLAK – Uniwersytet Zielonogórski (Zielona Góra) se zabýval pojmem spravedlnosti v relacích žáků a učitelů. Neexistuje jedna spravedlnost, zato existuje hodně jejích definicí, konstatoval v úvodu své prezentace. Východiska hledal v antice, u Platona a Aristotela, kteří chápali spravedlnost jako ctnost mluvit pravdu a dávat každému člověku to, co jemu patří. Spravedlnost je to, co každému patří. Vzpomněl na citát středověkého filozofa Tomáše Akvinského, který říká: „Dej mi pane sílu, abych změnil to, co se dá změnit, dej mi pokoru, abych se nechal změnit a dej mi moudrost, abych odlišil jedno od druhého“. Dále rozebral závěry výzkumu, kde sledoval chápání pojmu spravedlnost (rovnost, stejné chování vůči všem

spojené s poctivostí, nestranností a tolerancí) u dnešních starších žáků základních škol a studentů středních škol. V závěru si kladl otázky – jak žít spravedlivě v našem světě, který přestáváme kontrolovat? Jak se dnes dívat na morální kategorie – svoboda – volnost – spravedlivost – zodpovědnost. Své vystoupení uzavřel slovy, že pedagogika je vědecká disciplína, pro niž je důležitý systém zejména morálních hodnot.

O individuálním vzdělávání vlastních dětí doma a o jeho právních aspektech hovořil DR. WŁADYSŁAW LUCZAK – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski (Olsztyn). Podle polských zákonů mohou rodiče, pokud s tím souhlasí ředitel školy, vyučovat své dítě do 18 let doma. Rodiče musí uvést důvod, proč chtějí individuální výuku pro své dítě. Škola to může respektovat, ale také nemusí. Výuka z domova má stoupající tendenci a zúčastňuje se jí přes 4 tisíce dětí. Klady převažují u dětí postižených a handicapovaných. K záporům patří skutečnost, že dítěti schází kontakt s vrstevníky, to znamená, nemá zpětnou vazbu a nedokáže s nimi bez problémů komunikovat. Zákon také neřeší všechny fáze vývoje dítěte a autor příspěvku navrhuje jeho větší specifikaci.

V uvedené sekci zaznělo celkem 19 příspěvků. Ke konferenci bude vydán sborník přednášek a podrobnější informace jsou k dispozici na webových stránkách www.imsbrno.cz.

Josef Sívek, ÚZEI Praha

HODÍ SE LESNÍČTÍ STUDENTI NA POST MANAŽERA?

Přemýšlíte, že chcete být manažerem? Rozhodujete se, zda cesta „manažera“ je tou správnou cestou pro vaši kariéru?

Následující řádky vám pomůžou zjistit, zda je anebo není management vhodný pro vás. Klady manažerské pozice jsou: vyšší společenské postavení, prestiž a i finanční ocenění. Zkušená firma platí své lidi na základě jejich ceny pro firmu a ne na základě jejich pozice nebo titulu. Klíčoví pracovníci jsou cennější než jejich manažer. Vaše moc ve firmě roste jen do té míry, do jaké jste schopni zvyšovat úspěšnost firmy na trhu. Ruku v ruce s těmito požadavky musí kráčet i pocit vašeho osobního uspokojení.

Negativa manažerské pozice zahrnují určitou osamělost na tomto postu, protože málo kdo má rád svého nadřízeného, navíc nesete právní odpovědnost a hrozí vám i finanční potíže. Nezanedbatelnou položkou je pomalá zpětná vazba, neboť vašim manažerským cílem je zlepšení schopností svých lidí a tyto výsledky se mohou dostavit až za mnoho měsíců. A v neposlední řadě, vždy se najde někdo, kdo má zásluku na vaše místo. Nesmíte ale zapomenout, že konečná a definitivní rozhodnutí jsou na vás jako manažerovi.

Budování kariéry manažera musí začít již na střední škole, kde jsou vhodné (teoretické) podmínky pro osvojení správných „manažerských rozhodnutí“. Na lesnických školách nestudují již jen chlapci a je proto vhodné zmínit i určitou rozdílnost žen a mužů v přístupu k řízení. Není nutné si hned na začátku pokládat otázku, zda jsou ženy lepší či horší v této činnosti. Na to stejně neexistuje „správná“ odpověď.

Žádný jednotlivec nemůže obsáhnout pouze jeden z hlavních rysů, který máme ve zvyku označovat jako „mužský“ nebo „ženský“. Z hlediska posledních výzkumů je patrné, že mužský mozek je o 10 % větší než ženský. Ale ženy mají více nervových buněk v určitých oblastech mozku. Ženy mají také často větší skupinu nervových vláken, která spojují levou a pravou mozkovou hemisféru. Výsledkem je, že ženy jsou flexibilnější a snadněji řeší víc úkolů současně. Muži jsou většinou zaměřeni na levou hemisféru. To jim umožňuje rychleji řešit abstraktní rovnice a problémy. Z toho vyplývá různý způsob manažerského řízení, kdy ženy jsou ochotnější přistoupit ke kompromisu i nechat se inspirovat názory jiných lidí. Na druhou stranu, muži řídí způsobem „rozkaz a kontrola“, kdežto ženy rády „budují“ atd. Těchto rozdílů ve fungování ženského a mužského mozku je nutné využít při manažerském řízení ke správné motivaci i pochopení procesů uvnitř kolektivu. Dnešní doba klade na manažery spousty požadavků a mnoho z nich často nesouvisí s oborem podnikání. Je proto nutné, aby manažeři byli ochotni věnovat něco ze svého drahocenného času ke svému sebevzdělávání. Ale žádný učený z nebe nespadl a i žádný manažer, pokud není výjimečně talentovaný, se neobejde bez toho, aby ve své práci nějaký ten přešlap neudělal. Poučme se proto ze svých chyb.

Dr. Ing. Eugen Král, CSc., emeritní profesor ČLA Trutnov

PRÁCA S DOKUMENTOM (4)

hodnotenie webu – východiská a možnosti

Web – pomaly a isto neoddeliteľná súčasť nášho každodenného života. Bez ohľadu na pohlavie, vek či vzdelanie dokázala sa táto „pavučina“ dostať tam, kde často nedovoľíme preniknúť ani najbližším. Od svojho vzniku v roku 1989 prešiel web (označovaný skratkou WWW) revolučným vývojom a v súčasnosti je bez diskusie najmocnejšou veľmocou. Medzi prvým úspešným, verejne prezentovaným sieťovým prenosom informácie medzi dvoma americkými univerzitami v roku 1969, ktorý je považovaný za základný stavebný kameň toho, čo dnes označujeme ako internet a vytvorením webu prešlo 20 rokov. World Wide Web vytvoril na pôde Európskeho centra pre nukleárny výskum (CERN), dnes už Sir, Timothy Berners Lee. Dôvodom bola potreba efektívneho zdieľania informácií v inštitúcii. Svetlo sveta uzrel prvý prehliadač (browser). Jeho tvorca určite nepredpokladal, čo spôsobí... Určite nepredpokladal ani to, že vývoj prinesie vznik takého množstva všeobecne platných noriem a odporúčaní (štandardov), ktoré budú prijaté na celosvetovej úrovni a že ich vývoj bude zabezpečovaný medzinárodnými združeniami a organizáciami.

Milióny používateľov prechádzajú každý deň obrovské množstvo webových stránok a hľadajú nové informácie alebo zábavu. Niektoré stránky sa nám páčia viac, niektoré menej. K ich hodnoteniu pristupujeme z rôznych pohľadov, najčastejšie podľa toho ako na nás vplyvajú svojou grafikou, alebo ako sme spokojní s tým, čo sme hľadali (a čo sme našli). Web je však hodnotený nielen na úrovni subjektívnych názorov tých, ktorí „browsujú“ po sieti, ale aj na úrovni profesionálnych postupov. Ako dôsledok potreby, tak vývoja vyhľadávacích nástrojov, ako aj poznania potrieb a kvality informácií na webe sa vyvinula samostatná vedecká disciplína známa pod označením webometria. Na jej pôde sú vyvíjané a nasadzované nástroje, pomocou ktorých sa posudzujú informačné zdroje dostupné v prostredí WWW. Hodnotia sa nie podľa toho, ako sa určitá webová stránka komu páči, ale použitím poznatkov z matematiky, štatistiky a fyziky možno webové sídla „merať“.

Webometria je vedecká disciplína, ktorá skúma kvantitatívne aspekty webových informačných zdrojov a ich využívanie. V najvšeobecnejšej rovine zahŕňa analýzu hypertextových odkazov a obsahu na stránkach (hypertextový odkaz nie je nič iné ako linka, ktorá po kliknutí smeruje k ďalším informáciám). Aj keď sa webometrické analýzy a hodnotenia uplatňujú rôznym spôsobom a v rôznorodom rozsahu, platia určité všeobecne akceptované kritériá, ktoré sa snažia pri tvorbe svojich prezentácií zohľadňovať široké skupiny vlastníkov či prevádzkovateľov webových sídel. Najvýznamnejšiu skupinu štandardov pre oblasť WWW tvoria dokumenty konzorcia W3C, na pôde ktorého vznikli aj voľne dostupné nástroje, pomocou ktorých môže tvorca webových stránok otestovať výsledok svojej práce. Vyhľadávacie stroje nasadzované na indexovanie informácií v sieti pracujú s rôznymi algoritmami, ktoré umožňujú selektovať a vyberať informácie podľa požiadaviek používateľov. Tieto algoritmy sú síce popísané, ale často ich reálne použitie zostáva „výrobným tajomstvom“.

Čo a ako možno na webe „merať“?

Ako už bolo spomenuté, pri nasadzovaní rôznych „metrick“ na webe sú predmetom výskumu či hodnotenia hypertextové odkazy. Začiatky systematického výskumu spadajú približne do roku 1995, kedy sa na sieť začína sústreďovať pozornosť najmä matematikov a fyzikov. Web možno matematicky popísať ako graf, ktoré-

ho jednotlivé zdroje predstavujú uzly a hypertextové odkazy hrany grafu. Preto hodnotenie pracuje s matematickým modelovaním webu ako grafu. Medzi základné kvantitatívne parametre patria najmä veľkosť sídla (počet „súborov“ či dokumentov – veľkosť uzlov) a viditeľnosť či „svietivosť“ v sieti (počet unikátnych prichádzajúcich externých odkazov, tzv. inlinks).

Pre zber a vyhodnocovanie údajov ako aj hodnotenie stránok sa používajú rôzne **algoritmy**, medzi ktorými sú najznámejšie PageRank, HITS a TrustRank. Najznámejší je asi PageRank, ktorý používa Google ako svoju obchodnú značku. Svoje meno získal po autorovi (Larry Page), je patentovaný Stanford University v USA a vyjadruje číselnú hodnotu popularity stránky. To znamená, hodnota PR určitej stránky je daná hodnotami stránok, ktoré na ňu odkazujú. Maximálne možno získať 10 bodov. Často je PR označovaný ako tzv. algoritmus statického hodnotenia, respektíve dopytovo nezávislý algoritmus.

Opakom je algoritmu HITS, ktorý hodnotí stránky na základe zadáných vyhľadávaní (je teda dopytovo orientovaný). Výsledkom hodnotenia podľa HITS sú dve základné množiny stránok: authority (authorities) a rozcestníky (hubs). Authority sú stránky s množstvom prichádzajúcich odkazov z iných stránok (tzv. inlinks) a rozcestníky sú stránky s množstvom odchádzajúcich odkazov (outlinks). Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že „dobrý“ hub odkazuje na množstvo kvalitných autorít a „dobrá“ autorita je spojená s množstvom kvalitných hubov.

TrustRank hodnotí webové stránky podľa ich dôveryhodnosti a bezpečnosti – teda sú to stránky, ktoré sú odborníkmi označované ako bezpečné z pohľadu nebezpečného či nedôveryhodného obsahu (vírusy, trójske kone, malware a pod.).

Webometrické analýzy sa stávajú, najmä v súvislosti s odborným obsahom a akademickým prostredím, významným indikátorom úrovne inštitúcie v určitom prostredí. Najznámejšou aktivitou v tomto smere je Ranking Web (alebo Webometrics Ranking), ktoré sa realizuje na pôde Cybermetrics Lab v Španielsku. Dvakrát ročne je publikované celosvetové hodnotenie vybraných univerzít, medicínskych inštitúcií, výskumných ústavov/centier, repozitárov a ekonomických škôl. Metodika a výsledky sú publikované na stránkach <http://www.webometrics.info/>.

Čo sa zohľadňuje pri hodnotení webového sídla?

Hodnotenia webových sídel predstavujú skutočne komplexný systém zohľadňujúci rôzne aspekty. K dispozícii sú rôzne metodické materiály, pracuje sa s detailne popísanými štandardmi. Na ich základe sú webové sídla (kvalitatívne parametre) posudzované najmä z aspektov dôveryhodnosti (kredibilita), použiteľnosti (usability), prístupnosti (accessibility) a nájditelnosti (findability).

Dôveryhodnosť je reprezentovaná najmä spoľahlivosťou a odbornosťou informácií na stránkach, samozrejmosťou sú viditeľne uvedené a pravdivé kontaktné informácie, jasné dátum publikovania informácií, vítané sú referencie.

Použiteľnosť vypovedá o tom, ako ľahko sa používateľ (návštevník) dokáže na stránke orientovať, aká je kvalita navigácie ale aj organizácia obsahu na stránkach.

Prístupnosť – webové stránky by mali byť prístupné aj používateľom s rôznym zdravotným obmedzením (zrakovo, sluchovo alebo inak postihnutí), ale aj napríklad používateľom s inými obmedzeniami (reprezentácia textu, zvuku, staršie verzie aplikácií a pod.).

Nájditelnosť – ako sú stránky vyhľadateľné a informácie v nich publikované „spracovateľné“ prostredníctvom rôznych

vyhľadávacích strojov (kvalita metadátového popisu, kvalita zdrojového kódu, organizácia obsahu, ...). Kvalita zdrojového kódu webových stránok (validita) je veľmi jednoducho overiteľná. Konzorcium W3C ponúka na svojich stránkach validátor, pomocou ktorého si jednoducho každý záujemca môže skontrolovať ako je spracovaný kód stránok, ktoré navštevuje (<http://validator.w3.org/>), rovnako je k dispozícii aj validátor štýlov CSS. V slovenskom priestore je k dispozícii paleta nástrojov v rámci <http://www.googlepr.sk/>.

Web za dobu svojej existencie prešiel revolučnými zmenami. Ale aj v tomto prostredí sa ukazuje, že človek je na jednej strane neuveriteľne kreatívna bytosť, avšak zároveň na strane druhej nadobúda táto kreativita pokrivené dimenzie. Často nekriticky pristupujeme k tomu, čo nachádzame v globálnej informačnej sieti a neuvedomujeme si hrozby a riziká, ktoré nás obklopujú. Mnohí zneužívajú pocit „neviditeľnosti v dave“, táto virtuálna anonymita je však iba zdanlivá. V konečnom dôsledku možno identifikovať každý uzol siete. Napomáhajú tomu aj nástroje, ktoré boli predstavené.

PhDr. Ľubica Jedličková, PhD.

Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU v Nitre

PROJEKT „EURÓPSKA INTEGRÁCIA NA SLOVENSKÝCH ŠKOLÁCH“

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, prostredníctvom Katedry európskych politík Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja (FEŠRR), získala v rámci Programu celoživotného vzdelávania 2007–2013 (LLP) Sub-Program Jean Monnet – Kľúčová aktivita 1 – Informačné a výskumné aktivity pre „Učenie o EÚ v škole“ projekt pod názvom „Európska integrácia na slovenských školách“.

Iniciatíva „Učenie o EÚ v škole“ je konkrétnou odpoveďou Európskej komisie na požiadavku Európskeho parlamentu, v ktorej sa stanovuje, že Program celoživotného vzdelávania „by mal obsahovať opatrenia na podporu občianskeho vzdelávania o európskom demokratickom občianstve vrátane štúdií o Európe a Európskej únii na stredných školách v členských štátoch EÚ“. Všeobecným cieľom iniciatívy je sprostredkovať žiakom a študentom fakty a znalosti o Európskej únii, jej inštitúciách a spôsobe jej fungovania.

Špecificky si výzva kladie za cieľ zvýšiť úroveň všeobecných znalostí o EÚ, jej politike a inštitúciách, a tak zmenšiť prehlbu úcu sa priepasť medzi obyvateľstvom a európskymi inštitúciami.

Cieľom ročného projektu je vypracovať obsah pre učiteľov, ktorí učia o EÚ na úrovni základných a stredných škôl v rámci odborného vzdelávania a prípravy, a tak zvýšiť úroveň všeobecných znalostí o EÚ, jej politikách, inštitúciách a zmenšiť prehlbu úcu sa priepasť medzi obyvateľstvom a európskymi inštitúciami.

Schválený projekt je rozdelený do štyroch základných oblastí: Európska integrácia a základné fakty o EÚ, Právo a in-

štitúcie EÚ, Finančná integrácia a Euro a politiky EÚ. Dôležitou súčasťou projektu sú publikácia a interaktívne CD, ktoré majú učiteľom slúžiť ako zdroj informácií o EÚ a základná pomôcka pri vyučovaní. Jedným z ďalších výstupov projektu je aj internetová stránka: <http://www.fesrr.uniag.sk/euvskole/>, kde môže každý záujemca nájsť podrobnejšie informácie o konaných akciách, ako aj ďalšie zaujímavé informácie týkajúce sa nielen daného projektu. Všetky vzdelávacie aktivity budú prebiehať formou workshopov. Vzdelávacie workshopy realizované v roku 2012 a januári 2013 budú prebiehať v rôznych mestách SR, aby sa pokryl čo najširší okruh záujemcov cieľovej skupiny na území Slovenska. Nositeľkou projektu na FEŠRR je Ing. Ľubica Rumanovská, PhD. Projekt bude realizovaný aj v spolupráci s Inštitútom bankového vzdelávania NBS, n. o. a s podporou Zastúpenia Európskej Komisie na Slovensku. Významný prínos daného projektu môžeme vidieť aj v nadviazaní spolupráce medzi Univerzitou a strednými a základnými školami pôsobiacimi na Slovensku.

Ing. Veronika Tóthová, Ing. Milan Fiľa, PhD.

Ing. Ivan Takáč, PhD. SPU Nitra

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskej Únie

INFORMAČNÍ SERVIS ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE

Předpisy a životní prostředí

Odhaduje se, že neprovádění předpisů v oblasti životního prostředí stojí hospodářství EU na zdravotních nákladech a přímých nákladech do životního prostředí každý rok okolo 50 miliard EUR. Ve snaze snížit tuto částku a zajistit pro občany a podniky v oblasti životního prostředí lepší výsledky Komise vydala sdělení o důslednějším provádění právních předpisů EU v této oblasti.

Vydané sdělení zdůrazňuje pozitivní přínos právních předpisů v oblasti životního prostředí a ukazuje, že předcházení škodám na životním prostředí může stát mnohem méně než dlouhodobé sanace. Právní předpisy v oblasti životního prostředí mohou přinést výhody pro průmysl: například plné provedení právních předpisů EU o odpadech by vytvořilo 400 000 pracovních míst a jeho čisté náklady by byly o 72 miliard EUR nižší než u alternativního scénáře, kdy by k provedení nedošlo. Členské státy jsou odpovědné za provádění předpisů EU v oblasti životního prostředí na svých územích. Úlohou Komise je ověřit, že členské státy své závazky dodržují, a přijmout opatření, jestliže tomu tak není.

„Evropské zelené město“

Bristol, Kodaň a Frankfurt postoupili do finále soutěže o titul Evropské zelené město pro rok 2014. Vybrány byly z 18 měst, která se o cenu ucházela. Finalisty navrhla nezávislá skupina odborníků, jejíž členové účastníky soutěže hodnotili ve 12 různých oblastech.

Hodnoceny jsou: místní přínos k boji proti globálním změnám klimatu; místní doprava; zelené plochy ve městech respektující udržitelné využívání půdy; příroda a biodiverzita; kvalita místního ovzduší; znečištění hlukem; množství vyprodukovaného odpadu a nakládání s ním; spotřeba vody; čištění odpadních vod; ekologické inovace a udržitelná zaměstnanost; řešení otázek životního prostředí na úrovni místní správy; energetická náročnost. Titul Evropské zelené město se udílí od roku 2010 a dosud jej získala čtyři města. Jako první byl oceněn Stockholm, v roce 2011 následoval Hamburk, poté město Vitoria-Gasteiz ve Španělsku, jež je současným držitelem titulu, a konečně Nantes, které získalo titul pro rok 2013.

Na pomoc zemědělcům a proti plýtvání jídlem

Příjmy zemědělců klesají, ale ceny jídla rostou. A ještě jedno ale - lidé si kupují stále více jídla, aby ho zase nedotčené vyhodili. Evropský parlament se začal věnovat potravinám ze dvou různých úhlů pohledu. V jednom prohlášení poslanci navrhovali, jak pomoci zemědělcům udržet si rozumný příjem a nenechat se zmáčknot mezi vysokými cenami vstupů a nízkými výkupními cenami, v druhém prohlášení chtějí poslanci zastavit neúnosné a rostoucí plýtvání jídlem v EU.

Zemědělci „pod tlakem“

Mezi lety 2000 a 2010 vzrostly celkové vstupní náklady (náklady na energie, osivo, hnojiva, půdu, vodu, krmivo, a další) zemědělců v EU v průměru téměř o 40 %. Ceny, za něž zemědělci své produkty prodávají, se ale zvýšily v průměru jen o necelých 25 %. Ani vyšší ceny potravin nevedou automaticky k vyšším příjmům zemědělců. Zemědělci na jedné straně dostávají kvůli silnému postavení zpracovatelů a maloobchodníků za svoje výrobky méně, na druhé straně platí kvůli vysoké koncentraci dodavatelů vysoké ceny vstupů.

Zlepšit vyjednávací sílu

Ve snaze vylepšit pozici zemědělců a pomoci jim snížit jejich vstupní náklady poslanci navrhnou, i s ohledem na očekávanou reformu společné zemědělské politiky, řadu opatření. I vzhledem k tomu, že některé požadavky EU na bezpečnost potravin a ochranu životního prostředí výrobu potravin v EU značně prodražují, požaduje Parlament, aby Evropská komise lépe hodnotila dopad legislativy EU na udržitelnost a konkurenceschopnost evropského zemědělství.

Co se týče vyjednávací pozice zemědělců, Evropská komise a členské země by na jedné straně měly účinněji zasahovat proti zneužívání dominantního postavení ze strany obchodníků, obchodních řetězců a dodavatelů vstupních materiálů pro zemědělce, na druhé straně by Komise měla povzbuzovat zemědělce k hromadným koordinovaným nákupům základních potřeb, což by jim dodalo větší síly při vyjednávání cen vstupů.

Zastavit plýtvání jídlem

Každý rok se v Evropské unii vyhodí zhruba 89 miliónů tun nezkažených požitelných potravin, což je zhruba 179 kg na osobu, nebo taky téměř 50% roční produkce potravin v EU. K plýtvání dochází na všech článcích dodavatelského řetězce. Pokud se nepřijmou žádná dodatečná opatření, v roce 2020 vzroste objem vyhozených potravin na 126 miliónů tun ročně. Snížení plýtvání jídlem by přitom nepomohlo jen v boji proti hladu ve světě, ale přineslo by i účinnější využití půdy, lepší využívání vody a snížilo by emise methanu a CO₂ do ovzduší.

Vzdělávání, značení, rozdávání přebytků

Evropský parlament požaduje pro zlepšení situace koordinovanou strategii, která by kombinovala opatření jak na unijní, tak na národních úrovních. Mezi navrhovanými opatřeními jsou například informační kampaně, vzdělávání, vyjasnění smyslu značení výrobků („minimální trvanlivost do“, „potřebujete do“ a „spotřebujte do“), umožnění účasti malých místních výrobců ve veřejných soutěžích na dodávky potravin, optimalizace velikosti balení potravin, podpora programů rozdělování přebytků potravin chudým a umožnění poskytování slev u potravin s končící trvanlivostí.

OLYMPIÁDA ZEMĚDĚLSKÉ MLÁDEŽE

Střední škola hospodářská a lesnická Frýdlant pořádala ve dnech 25.–26. dubna 2012 sedmý ročník Olympiády zemědělské mládeže. Akce se uskutečnila ve spolupráci s Libereckým krajem a Okresní agrární komorou.

Pro připomenutí začátků této úspěšné tradice si povídám s jejím organizátorem panem Mgr. Milanem Drechslerem a s pamětníkem soutěží panem Josefem Součkem. Listuji v starších číslech časopisu Zemědělská škola.

Začátky soutěžení a tradice ve Frýdlantu

První ročník olympiády se uskutečnil na tehdejším frýdlantském Středním odborném učilišti v říjnu 2004. Přihlásilo se deset soutěžních družstev včetně účastníků z Německa a nejlépe se umístilo družstvo z Humpolce. „Úspěšný průběh olympiády by se mohl stát zahájením nové tradice mezinárodního setkávání a soutěžení mladých zemědělců“ píše se ve zmiňovaném časopise... V říjnu 2006 se pochlubili vítězstvím (tentokrát soutěž pořádaly Údlice) opočenští farmáři a zúčastnila se tříčlenná družstva z devíti škol. V květnu 2008 – podle článku v časopise – se uskutečnil 3. ročník zemědělské olympiády mládeže ve Frýdlantu. Po dvou podzimních termínech se soutěž konala poprvé na jaře, což mělo umožnit snazší realizaci jednotlivých disciplín. Sedm škol čekalo ve dvou dnech sedm soutěžních disciplín a slunné počasí, vítězství si odnesli domácí. Obdobná soutěž se konala na podzim i v Údlicích opět s mezinárodní účastí, první místo obsadilo družstvo z Frýdku-Místku. V květnu 2010 spojili ve Frýdlantu pátý ročník olympiády s oslavou padesátiletého výročí školy. Přihlásilo se sedm škol a v jednotlivcích i v družstvech zvítězili frýdlantští borci. V loňském roce dopadla soutěž obdobně, opět si nejvyšší cenu v družstvech a jednotlivcích převzala pořádající škola.

Z počátku podle jezdilo na olympiádu více družstev z více škol. Po střídání s údlickou školou – ještě před 4 lety – zůstali nakonec na organizování a přípravu sami. Děti je méně, poměrně složitý obor farmář se obtížněji naplňuje, zvládat dnes náročnou a drahou zemědělskou techniku není jednoduché. Chybí i školní statky. „Zručnost u našich kluků je, ale jak mají nad něčím přemýšlet..., a dneska je zemědělství o přemýšlení“. Jak dostat k oboru schopnější děti? „Zemědělství se musí vrátit vážnost. Dnes děti už často vědí, že do toho zemědělství nepůjdou, tak se to neučí, nelze se jim divit...“ A jak vidíte další pokračování soutěže? „Budeme dělat něco s opraváři zemědělských strojů, když nebudou zemědělci, přizpůsobíme soutěž“, uzavírá úvahy pan Souček.

7. ročník byl úspěšně zahájen

Letošní olympiáda zemědělské mládeže ale probíhala na-prosto hladce. Do Střední školy hospodářské a lesnické Frýdlant přijela družstva ze škol z Frýdku-Místku, Opočna, Humpolce, Kamenice nad Lipou a také z Ausbildungsstätte Rosenhain SRN.

Vzdálenější účastníci měli možnost přijet o den dříve, a tak u prezentace a prvních instrukcí panovala pohoda. Organizační tým zastupoval Mgr. Drechsler, všichni, i němečtí soutěžící, si vyslechli podrobné informace o časovém a prostorovém plánu dvoudenní akce. Soutěžní disciplíny jsou každoročně stejné, zahrnují látku, která se běžně ve škole učí. „Zajišťovali jsme také počasí, na včerejší večer trochu deště, abychom nemuseli kropit, pak aby se to rozfoukalo a uschlo, průměrnou teplotu pro práci a zítra na závěr už bude jenom krásně.“ Paní ředitelka školy Ing. Alena Dvořáková popřála všem, „aby nám vyšlo počasí, ať se všem u nás ve Frýdlantu líbí a ať všichni soutěžíte podle pravidel fire play. Hodně zdaru, hodně úspěchu!“

Nejen vlastní soutěžení je ale podle organizátorů důležité, nemenší význam má i setkávání žáků, kteří se připravují pro nelehkou práci v zemědělství. Zkušenosti si vyměňují při těchto příležitostech i pedagogové z různých míst republiky spolu s odborníky z praxe a odpovědnými pracovníky za oblast zemědělství, kteří akci navštíví.

Vlastní soutěžení a jednotlivé disciplíny

První den se uskutečnily tři časově náročnější disciplíny: jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem (na cvičišti pod zámkem), poznávací test plodin, materiálů a plemen zvířat, kvalifikované odhady (odhad živé hmotnosti zvířat, odhad velikosti pozemku), třetí soutěžní činností byla práce s nakladačem UNHZ-750. Po večeři čekal účastníky ještě písemný test znalostí z rostlinné a živočišné výroby a mechanizace sestavený podle otázek pro třetí ročníky k závěrečným zkouškám.

Druhý den hned od rána pokračovaly soutěžní disciplíny: sborka a rozborka dojícího automatu DA-100 do konví, pře-

stavění rotačního žacího stroje z pracovní do transportní polohy, ujetí předepsaného úseku... a sedlácká zručnost – ruční dojení z atrapy po dobu dvě minuty. U této disciplíny se nabídka mění, v předchozích letech zručnost zahrnovala např. ruční kosení či stavění ohradníku.

Diskuze u kulatého stolu a ocenění soutěžících

Slavnostní zahájení druhého soutěžního dne se uskutečnilo za přítomnosti pozvaných hostů, zástupců kraje. Součástí dopoledního programu bylo i společné setkání u „kulatého stolu“, kde se diskutovalo o aktuální problematice středního zemědělského školství (nejen) v Libereckém kraji v návaznosti na požadavky pracovního trhu. Setkání zorganizoval odbor zemědělství a životního prostředí Libereckého kraje.

Celé dvoudenní zápolení probíhalo bez problémů a za velmi příznivého počasí. Ocenění se dostalo všem žákům – účastníkům olympiády, první tři jednotlivci a družstva získali díky podpoře pořadatelů a sponzorů pěkné ceny, které předávala paní ředitelka Ing. Dvořáková a radní Libereckého kraje pan Jaroslav Podzimek.

Úspěšní byli všichni soutěžící, ale nejlépe se vedlo:

Výsledky družstev

1. SOŠ Frýdek-Místek
2. ČZA Humpolec
3. Rosenhain, SRN

Výsledky jednotlivců

1. Josef SCHEJBAL, SŠ a ZŠ Nové Město n. M., Opočno
2. Ladislav SÝKORA SOŠ Frýdek-Místek
3. Jaroslav PAVLATA SOŠ Frýdek-Místek

POLITICI NEŽIJÍ STAROSTMI VENKOVA

Jak si dnes stojí čeští zemědělci ve srovnání s farmáři ostatních zemí Evropské unie? Tuto otázku občas dostávám od nezemědělské veřejnosti.

Dnes už to vidí i laik. Stovky a stovky prázdných stájí po celé republice a zdecimované stavy hospodářských zvířat. Abych byl konkrétní, od doby transformace českého zemědělství v první polovině devadesátých let jsou současné stavy následující: prasat je 33 procent, skotu 53 procent, drůbeže 71 procent. Na polích převažuje obilí a řepka, mizí píce, brambory, cukrovka, len už z našich polí zmizel dočista. Tak třeba z loňské úrody už nenašlo kvůli nízkým stavům hospodářských zvířat svoje užití 3,2 milionu tun obilí a musí se vyvézt. V zahraničí se z něho vyrobí maso a doveze k nám – největší finanční položku vývozu tvoří obilí a dovozu maso. Záporné saldo dovozu potravin dosáhlo už 37 miliard Kč! Za posledních 10 let se snížil počet pracovních míst o 82 tisíc. A tak bych mohl pokračovat. Česká agrární soustava je havarovaná a trajektorii trvalého poklesu výroby je třeba zastavit. Vidím to tak, že zemědělství už zdaleka není jenom věcí těch, kteří je dělají, ale stalo se v souvislosti s nízkou soběstačností a zvyšujícími se cenami potravin věcí celé společnosti a hlavně politiků. Každý nechť posoudí sám, o co se naši politici starají a čím žijí. Našimi starostmi určitě ne.

Dám příklad: 31. března byl v Brně zahájen veletrh Techagro a s ním další tři doprovodné veletrhy Animal Vetex, Silva Regina a Biomasa 2012. Zúčastnili se ho vystavovatelé ze šestnácti zemí, navštívilo ho 120 tisíc návštěvníků ze čtyřiceti zemí a na jeho zahájení nebyl jediný zástupce současné vládní

koalice. Měřeno očima veletrhů západní i východní Evropy – absurdní.

Tento nezájem politiků o tak významný obor, jímž nesporně zemědělství je, mne vedl k rozhodnutí, že vstoupím do politiky. Ano, budu kandidovat v podzimních senátních volbách jako bezpartijní a zcela nezávislý kandidát. Tento krok chápu jako závěr své kariéry. Jsem v čele Agrární komory už sedm let, jsem v třetím a posledním tříletém funkčním období a tento pokus bude moje politická tečka. Mne politika zajímala vždy a mohu to snadno doložit. Před jedenácti lety jsem založil Stranu venkova, protože jsem byl nespokojen se zastoupením zemědělců a venkovanů v tehdejší sněmovně. Trvalo mně dlouhých pět let, než jsem pochopil, že bez velkých peněz do velké politiky vstoupit nelze. Budu kandidovat sám za sebe. Velké peníze je třeba mít pro celou stranu, viz vstup do politiky Věcí veřejných. K tomu jsou potřeba možná stovky milionů korun. Já ovšem jdu jako soukromá osoba, čili jeden – sám, do senátních voleb. K tomu podle mne postačí milion jeden. Takže velké peníze nemám a nijak mě to nevádí ani nemrzí.

Ing. Jan Veleba, prezident Agrární komory ČR

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

OPRAVÁŘ ZEMĚDĚLSKÝCH STROJŮ

Celostátní odborná soutěž žáků

Střední odborné učiliště Praha-Radotín připravilo pod záštitou JUDr. Heleny Chudomelové, radní hlavního města Prahy, celostátní odbornou soutěž žáků oboru vzdělávání Opravář zemědělských strojů. Soutěž se konala ve dnech 2.–3. května 2012 v prostorách školy.

Soutěže, která vycházela z rámcového vzdělávacího programu výše zmíněného oboru, se zúčastnilo 31 žáků 3. ročníků z 31 škol z celé České republiky. Připravena byla tři teoretická témata: test z pravidel silničního provozu (PSP); teoretický test ze znalostí technologie oprav motorových vozidel a zemědělských strojů; poznávací test a pět témat praktických: strojení obrábění, ruční kování za tepla; opravy motorových vozidel a zemědělských strojů; ruční zpracování kovů a svařování plamenem ZK 311 1.1.

Zahájení a průběh soutěže

Při slavnostním zahájení paní radní JUDr. Chudomelová ubezpečila soutěžící, že si vybrali dobrý obor, který bude vždy potřeba, a který má široké uplatnění. Všechny účastníky soutěže a hosty přivítal rovněž ředitel školy Ing. Václav Hejda. Upřesnění pravidel měl na starosti zástupce ředitele soutěže pan Josef Rychtařík. A soutěžení mohlo začít.

Než se činnosti rozběhnou a soutěžící se rozejdou na svá pracoviště, bude nám průvodcem hlavní rozhodčí pan Josef Mařík:

Jakou má soutěžení historii?

Soutěž opravář zemědělských strojů běží už léta. Po určitém utlumení ji opět před 6–7 lety (na výzvu metodické komise) uspořádali v Novém Strašecím a pěkná tradice se obnovila. Podle pravidel soutěž pořádá škola, ze které pochází vítěz. A radotínský v loňském roce vyhrál v Sušici, a proto jsme letos pořadatelé.

Soutěžní úkoly bývají vždy stejné?

Úkoly jsou obdobné, záleží na škole, co tam zařadí, jaké má možnosti. Jak už bylo uvedeno v úvodu, žáci prokazují znalosti pravidel silničního provozu, znalosti z technologie oprav..., ale i ze zemědělské výroby, technického kreslení, nauky o materiálu. V poznávacím testu mají správně určit 50 položek, jsou to různé náhradní díly, nástroje, nářadí i obiloviny.

V praktické části předvádějí práce na ručním obrábění – pilování vrtání destičky podle výkresu, při obrábění na soustruhu vyrábějí zase z obou stran osazený čep, na pracovišti v kovárně zhotovují kotevní kroužek, při svařování plamenem dělají svar dvou plechů, a na posledním pracovišti opravují brzdy traktoru. Vystřídají se tak na osmi pracovištích, na každém mohou získat max. 50 bodů.

Kolik škol se zúčastňuje?

Počet účastnických škol se pohybuje kolem 30–33, škol, které mají tento obor v nabídce, je asi 70. Obeslali jsme je všechny školy, ale některé mají opraváře utlumené, či nemají momentál-

ně 3. ročníky. Ale 31 soutěžících nám pro organizaci vyhovuje, dají se dělit na osm pracovních skupin, o každou skupinu se stará doprovod – naši žáci.

Jak vybíráte žáka, který jede na soutěž?

První kritérium u nás je místní školní kolo. Asi šest neděl před soutěží připravíme pro 3. ročník tohoto oboru obdobnou jednodenní soutěž. Uděláme pořadí ve třídě, nejúspěšnější oceníme, to už je pro ně motivace. Naši mistři už kluky znají, z nejlepších asi pěti vyberou dva a ty připravujeme, jeden pak jede na soutěž. Někdy se stává, že ten nejlepší se nechce zúčastnit, je třeba nervák. Netlačíme je tam, musí chtít sám. Když chce a věří si, tak většinou nezkame. Jsme rádi, když se umístí v první polovině. Výběr někdy není jednoduchý, úroveň může být hodně rozdílná. Stává se samozřejmě, že manuálně velmi šikovnému nejde teorie a zase naopak. Lepší je ale vybrat toho praktičtějšího.

Co všechno soutěž účastníkovi „dá“?

Spolužáci na soutěžícího už čekají, mají velký zájem dozvědět se čerstvé dojmy. Prvních 3–5 nejlepších dostává i velmi hodnotné praktické ceny (na soutěž přispívá magistrát i školní závody, smluvní závody, obchodní partneři i Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru...). Své dobré umístění mohou absolventi také dobře využít při hledání práce – vzpomínají i na příklady, kdy se úspěšným podařilo dobře se uplatnit na „vysněném“ pracovišti. A zpětně může škola pozvat svého absolventa, aby žákům pověděl o svých zkušenostech z praxe, o svém povolání.

Škola, která soutěž připravuje, se jí nezúčastňuje?

Z hlediska objektivit my jako pořadající škola nesoutěžíme, nebo soutěžíme mimo pořadí. Při vyhlášení výsledků se vždy už s vítězem dohadujeme, zda příští rok soutěž vezme, zda ji uspořá-

dá. Škola to může odmítnout, když nemá patřičné zázemí, vhodná pracoviště, ale v posledních letech ještě žádná neodmítla.

Skoro jsme zapomněli na pedagogický doprovod soutěžících žáků...

Pro pedagogický doprovod je připraven v průběhu soutěže doprovodný program. Je pěkné, že už se mezi sebou známe, asi dvě třetiny pedagogických pracovníků jezdí opakovaně. Vyměňujeme si zkušenosti při společných sezeních a při exkurzi. Letos je exkurze velmi lákavá, učitelé si prohlédnou muzeum dopravních podniků ve Střešovicích, pojedou vyhlídkovou tramvají okruh Prahou a program uzavrou v novém servisu Mercedes ve Stodůlkách, se kterým naše škola spolupracuje. Tam absolvují prohlídku a jízdu (s řidičem) terénním vozidlem zn. Mercedes. Je to pro ně překvapení!

Podívejme se po pracovištích

Soutěž probíhá bez problémů, na jednotlivé úkoly je dostatek času, žáci přistupují k úkolům s vážností a soustředěním. Mistři na jednotlivých pracovištích každý úkol v klidu a jasně vysvětlí a popíší, během práce výkony sledují, mohou i drobnou radou činnost žáka usměrnit. Rozdíly v přístupech jsou vidět, ne na všech školách mají stejné podmínky pro praxi, ale odhodlání a vůle nevzdát to je patrné u všech. Každý soutěžní výrobek je pečlivě evidován, soutěžící se po odevzdání práce i dozvědí, jakých chyb se případně dopustili.

Vyhlášení výsledků

Vyhodnoceno, spočítáno... Když se podíváme na výsledky, tak v teoretické části soutěže nejlépe dopadl test PSP. Čtyři žáci dosáhli maximálního počtu bodů a většina ostatních se k této hranici hodně přiblížila. V praktické části se nejlépe dařila oprava brzdy traktoru, u tohoto úkolu dosáhla polovina soutěžících maxima – 50 bodů. Problémy trochu naopak některých působilo svařování plamenem.

Slavnostní ukončení se odehrálo v místním kulturním domě. Účastníkům soutěže přišli poblahopřát mj. zástupci odboru školství, starosta městské části Praha 16, představitelé ministerstva zemědělství, agrární komory, České zemědělské univerzity,

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru..., pěkně zahrála radotínská hudební skupina Paradox.

Jak se organizátoři a hosté zhodnotili práce žáků a co všechno soutěžícím popřáli?

Soutěž proběhla korektně, spravedlivě, přístup k plnění všech úkolů byl bezproblémový a vzorový. Žákům se podařilo dokázat, že „umějí používat ruce“. Podle výsledků je vidět, že se středním odborným školstvím to není tak špatné. Učňovská mládež tu chybí, soutěžící si zvolili dobře a soutěž je jedna ze správných cest, aby učňovské školství nezaniklo. Odborné soutěže napomáhají k co nejlepší přípravě pro budoucí profesi, účast a úspěch je i dobrá vizitka při hledání zaměstnání. Všichni zúčastnění budou i motivací pro mladší kamarády, aby nastoupili stejnou cestu. Podle průzkumu u zemědělských podnikatelů, je skutečně „hlad“ po odborně kvalifikované pracovní síle, pracovní místa jsou a dobří absolventi budou mít 100% uplatnění v praxi.

V rámci projektu České ručičky, který vznikl na podporu řemesel a učňovského školství, se vítěz této soutěže zúčastní 20. června slavnostního galavečeru v Brně, kde se i setká s dalšími nejlepšími žáky z jiných oborů.

Na závěr patří ještě poděkování pedagogickým i provozním pracovníkům za vzornou přípravu soutěže, pedagogickému doprovodu za přípravu soutěžících žáků a žákům za výborné výsledky. Všichni účastníci soutěže obdrželi diplomy za účast a nejlepší soutěžící pěkné věcné ceny.

1. Jiří Rymel, SOŠ Bruntál
2. Jiří Boublík, SOŠ a SOU Sušice
3. Michal Kanov, SŠ Kamenice nad Lipou
4. Jan Chadraba, ČZA Humpolec
5. Josef Šíp, SŠŘ Soběslav

Jen o nějaký bod méně měli soutěžící ze Znojma, Hubálůva, Frýdku-Místku, Přerova..., ale pěkné bodové ohodnocení získaly i školy na druhém konci. Však podle zahajovacích slov pana ředitele Hejdy „... i když se všichni neumístíte na předních místech, tak ale každý patříte mezi 31 nejlepších z celé České republiky“. To je dobrý výsledek!

DŘEVORUBECKÁ SOUTĚŽ PŘEKVAPILA

Ve dnech 17. až 19. dubna proběhlo na Střední lesnické a rybářské škole ve Bzenci mistrovství ČR – Dřevorubec Junior 2012. Tentokrát s mezinárodní účastí.

Soutěže v dovednostech s motorovou pilou se zúčastnilo 10 lesnických škol z České republiky (Bzenec, Frýdek-Místek, Frýdlant, Krivoklát, Nové Město na Moravě, Písek, Sedlčany, Šluknov, Šternberk, Žlutice) a dále Lesnická střední a vysoká škola z litevského Kaunasu, Střední lesnická, dřevařská a rybářská škola z bulharského Tetevenu, Střední škola lesnictví a lovectví ze srbského Kraljeva a Střední odborné učiliště ze slovenského Tvrdošína. Velmi pěkné počasí, zdařilá příprava a silná konkurence umožnily dosáhnout některým závodníkům pěkných bodových hodnot. Celá soutěž byla pořádána podle mezinárodních pravidel a vítězové postoupili na mistrovství republiky profesionálů.

Poprvé se předvedla disciplína „odvčtování“ přímo na bzenec-kém náměstí. Překvapení občané viděli, co chlapci umí. A bylo

se na co dívat. Soutěžící přišli povzbudit žáci ze základních škol ve Bzenci a Moravského Písku, kteří si rovněž zasoutěžili v doprovodných disciplínách. Přišla také školka, přijela Česká televize a komentátor z rádia Dyje nevěděl, o čem hovořit dříve. Průběh soutěže točil i filmoval štáb režiséra Koudelky, který pozvalo sdružení České ručičky. Vítěz ze Střední lesnické školy ve Žluticích společně s vítězi z obdobných soutěží po celé ČR obdrží zlatou plaketu „České ručičky“ zřejmě z rukou samotného prezidenta republiky na galavečeru 20. 6. 2012 v Brně.

Na závěr přijel a zazpíval svou novou píseň i absolvent školy z Přívozu, zpěvák vítěz X faktoru Jirka Zonyga, který předal hodnotné ceny všem soutěžícím. Vítězové si domů odvezli čtyři motorové pily a všichni pěkné vzpomínky a nové kamarády.

Celkové pořadí družstev

1. SOUL Tvrdošín
2. SŠHaL Frýdlant
3. SŠLaR Bzenec 2

Celkové pořadí jednotlivců

1. Jakub Zoššák – SOUL Tvrdošín
2. Štefan Kosmeľ – SOUL Tvrdošín
3. Tomáš Cigánek – SLŠ Žlutice

Celkové pořadí jednotlivců ČR

1. Tomáš Cigánek – SLŠ Žlutice
2. Josef Dobeš – SŠLaR Bzenec
3. Lukáš Vilhelm – SŠHaL Frýdlant

Poděkování patří sponzorům, bez jejichž příspěvku by soutěž neproběhla.

HATTRICK ŽÁKŮ V OBORU TESAŘ

ze Střední školy řemeslné z Jaroměře

Žáci Střední školy řemeslné z Jaroměře zvítězili v regionálním kole soutěže dovednosti konané dne 14. a 15. února 2012 na jaroměřské škole, a tím se nominovali do celostátního finále.

Finále se konalo již tradičně na stavebním veletrhu v Brně ve dnech 24.–27. 4. 2012.

Šlo již o jubilejní desátý ročník Mistrovství České republiky s mezinárodní účastí v soutěžním oboru vzdělání TESAŘ. Družstva byla tradičně dvoučlenná ze šesti škol České republiky a soutěže se také účastnili úřadující mistři Slovenské republiky žáci ze Žiliny.

Soutěž samotná se skládala z písemného testu a zhotovení makety valbové střechy. Hodnocení soutěžních úkolů provedla nezávislá porota složená z odborníků z praxe.

Naši školu reprezentovali žáci třetího ročníku **Lukáš Honsnejman** a **Filip Tomac**. V této soutěži zvítězili a stali se tak přeborníky – mistry České republiky žáků v oboru tesař.

Při soutěži se všichni žáci museli vyrovnat se složitostí zadání, ale i s externím teplem. Přesto se Lukáš a Filipovi podařil významný kousek, a to tím, že v těžké konkurenci nejen postoupili z regionálního kola do finále, ale také dokázali navázat na předchozí úspěchy – potřetí v řadě tuto soutěž vyhráli. V desetileté historii této soutěže se podařilo přivést do Střední školy řemeslné v Jaroměři celkem osm titulů Mistrů republiky a jedenkrát druhé místo.

K těmto nejlepším výsledkům žáky dovedl učitel odborného výcviku pro obor tesař Bc. Ladislav Kubias. Touto cestou děkuji všem mistrům, učitelům a ostatním pracovníkům školy, kteří připravují žáky na budoucí technická povolání.

Zdeněk Vítek
SŠŘ Jaroměř

NEJLEPŠÍ ŽÁCI V OBORECH KOVÁŘSKÝCH jsou ze Střední školy řemeslné v Jaroměři

Střední škola řemeslná v Jaroměři uspořádala Celostátní odbornou soutěž kovářských oborů, která se konala 25. a 26. 4. 2012 ve dvou školních kovárnách.

Soutěž byla vyhlášena pod záštitou hejtmána Královéhradeckého kraje Bc. Lubomíra France a ve spolupráci s Kovářským společenstvem. Soutěžící přijeli povzbudit významní hosté: PhDr. Jiří Nosek – radní za oblast školství Královéhradeckého kraje, Mgr. Táňa Šormová – předsedkyně kontrolního výboru Královéhradeckého kraje, Mgr. Květa Simonová – vedoucí školského odboru Města Jaroměře, Bc. Otakar Kalenda a Rudolf Polák – zastupitelé Královéhradeckého kraje.

Soutěže se zúčastnilo dvacet dva žáků z devíti škol z celé republiky. Žáci uměleckých oborů měli před sebou tři úkoly: kresbu, výrobu svícnu a zhotovení libovolného výrobku. Podkováři

kovali řetězový hák, podkovávali cvičné kopyto a kreslili anatomii konce končetiny koně. Na všechny tři úkoly měl každý žák celkem pět hodin. Porotce zajistilo Kovářské společenstvo pod vedením Milana Michny – předsedy Kovářského společenstva.

Odborná porota rozhodla takto: V oboru Kovář a podkovář se na třetím místě umístil **Karel Lačník** ze SŠO a SOUŘ z Moravského Krumlova, druhé místo vybojoval **Michal Jiříkovský** ze SŠŘ v Jaroměři a absolutním vítězem se stal **Karel Loukota** opět z Jaroměře. V oboru Umělecký kovář a zámečnick se na třetím místě umístil **David Mirvald** ze SŠŘ v Jaroměři, druhé místo si vybojoval **Václav Bombala** ze SOU v Soběslavi, první místo získal **Tomáš Dřímál** ze SŠŘ v Jaroměři. V maturitním oboru Uměleckořemeslné zpracování kovů se na třetím místě umístil **Jakub Pešík** ze SŠ z Oselců, druhé místo získal **Jaroslav Janděčka** ze stejné školy, první místo vybojoval **Václav Babinec** ze SŠ z Ostravy. V doprovodném programu vystoupil mistr magie České republiky Jakub Kroulík ze Rtně v Podkrkonoší. Do programu také zařadil několik ukázek mentální magie, které diváky přímo nadchly.

Touto cestou děkuji všem mistrům, učitelům a ostatním pracovníkům školy, kteří připravují žáky na budoucí technická povolání. Děkuji rovněž zástupcům Kovářského společenstva za zodpovědné vyhodnocení soutěže a v neposlední řadě všem sponzorům za hodnotné ceny pro vítěze.

Zdeněk Vítek, zástupce ředitelky pro odborný výcvik

DŘEVORUBEC JUNIOR 2012

Ve dnech 2.– 4. 5. 2012 proběhla v areálu Střední lesnické školy a Středního odborného učiliště Křivoklát mezinárodní soutěž žáků lesnických škol v práci s motorovou pilou „Dřevorubec Junior 2012“. Záštitu nad soutěží převzal PhDr. Marcel Chládek MBA, náměstek hejtmána Středočeského kraje.

Klání se zúčastnilo celkem deset dvoučlenných družstev z ČR, Slovenska a Polska.

Soutěž probíhala podle mezinárodních propozic dřevorubeckých soutěží v pěti disciplínách: kácení, výměna řetězu, kombinovaný řez, přesný řez, odvětvování. Díky krásnému počasí, bezchybné přípravě a organizaci celé soutěže proběhlo klání mladých dřevorubců bez problémů, což bylo kladně hodnoceno všemi účastníky i hosty soutěže.

Naši školu reprezentovali žáci oboru Lesní mechanizátor Radek Hokeš a Jan Malát. V celkovém hodnocení jednotlivců se umístil Radek Hokeš na 2. místě a Jan Malát na 7. místě. V soutěži družstev obsadila naše škola 2. místo.

Výsledky družstev

1. SLŠ Žlutice
2. SLŠ a SOU Křivoklát
3. SLŠ Písek

Výsledky jednotlivců

1. Tomáš Cigánek, SLŠ Žlutice
2. Radek Hokeš, SLŠ a SOU Křivoklát
3. Roman Pospíchal, SOŠ Hejnice

Převzato z webových stránek školy

FARMÁŘI Z OPOČNA NEZKLAMALI

Žáci Střední školy a Základní školy Nové Město nad Metují, pracoviště Opočno se tradičně účastní některých celorepublikových soutěží.

Jednou z nich je zemědělská olympiáda žáků středních odborných škol, jejíž 7. ročník se letos konal 25.–26. 4. opět v SŠ hospodářské a lesnické Frýdlant. Naši školu reprezentovali chlapci 2. a 3. ročníku farmářských oborů vzdělávání (foto dole). Soutěžili v sedmi disciplínách – jízda zručnosti kolovým traktorem s přívěsem, přestavění rotačního žacího stroje, sborka a rozborka dojíčho automatu, práce s nakladačem, test znalostí z rostlinné a živočišné výroby a mechanizace, poznávací

test plodin, plemen zvířat, materiálů atd. Vyhodnocení soutěže proběhlo v kategorii dvoučlenných družstev i jednotlivců. Náš **Josef Schejbal** vybojoval **1. místo** za jednotlivce (foto nahoře), L. Černohorský 12. místo, L. Hajzler 14. místo a M. Mikeš 21. místo. K jejich umístění jim gratulujeme a těší nás, že tak dobře reprezentují zemědělské obory naší školy.

Ing. Dagmar Mlatečková
SŠ a ZŠ Nové Město n. M., pracoviště Opočno

NOVÉ ZPRÁVY Z VELKÉ CHUCHLE

Dostihová klisna zapsána do České knihy rekordů

První májový den absolvovala třináctiletá klisna Mafira ze stáje Střední školy dostihového sportu a jezdeckví v Praze – Velké Chuchli svůj 103. start v dostihu. Na závodě v Lysé nad Labem, v dostihu na 1300 metrů byl v sedle žákovský šampion Martin Laube a obsadili 4. místo. Tento výkon byl zaevidován do České databanky rekordů. Mafira se narodila v roce 1999 chovateli Jaroslavu Erbanovi. Na dostihové dráze se objevila poprvé v roce 2001, je pětinasobnou vítězkou a po celou dobu je ustájena na závodě ve Velké Chuchli.

Na startu mladá jezdecká generace

Úvodní dostih první květnové neděle patřil ve Velké Chuchli žákovským jezdcům. Na startu ceny YOKO na 1200 metrů se sešlo 11 koní se čtyřmi žáky a sedmi žákyněmi naší školy v sedle. Nezvítězil favorit, z premiérového triumfu se radovala Žaneta Zábránová v sedle pětiletého valacha Sagaji trenéra Františka Zobala ze stáje Luka-Fechtner-Kábrt, druhý doběhl Muffin s Pavlínou Filipovou, třetí favorit Furst Feivel

s Michalem Machem, čtvrtý Eragon s Kateřinou Hlubučkovou, pátý Cazzar s žákovským šampionem Martinem Laubem, šestý High Storm s Radkem Manem, o krátkou hlavu sedmý Lav, který uvedl do dostihového světa debutující Michaelu Musialovou, osmý Latrib s Marií Trnkovou, devátá Icyda s Lenkou Bázlerovou, desátá Andalouse s Danielem Zurynkem a jedenáctý Doppio Cuore s Markétou Pátkovou. Poháry a čestné ceny, věnované firmou GAIN, vítěznému týmu a prvním třem umístěným jezdcům žákům předala Mgr. Miluška Voráčová a příznivec koní, herec a tanečník Jan Révai, který zavítal do Velké Chuchle podpořit mladou jezdeckou generaci.

Ve třetím dostihu získal žák Martin Laube 25. rovinové vítězství v sedle koně Amssio ze stáje Luka, Hrubý, Vedral, kterého připravuje ve Velké Chuchli trenér František Mourek.

Ing. Marcela Sýkorová, SŠDSaJ ve Velké Chuchli

■■■■■ DREZÚRNE PRETEKY V SOŠ ŠAĽA

Piaty ročník drezúrnych pretekov usporiadaných v areáli Strednej odbornej školy Šaľa priniesol – ako každoročne – premiéry nových jazdeckých dvojíc a samozrejme aj stálych účastníkov v súťažiach vyšších obtiažností. Hoci výber drezúrnych úloh je primárne zameraný na schopnosti žiakov odborných škôl predviesť svoj jazdecký kumšt, s empatiou organizátor určite rešpektuje aj realizáciu drezúrnych špecialistov zo západoslovenskej oblasti.

V prvej súťaži stupňa Z sa rozhodcom predstavilo 25 jazdeckých dvojíc. Víťazkou sa stala Simona Králiková – Phill, Fotosvet V+V Jana Zbierková, druhá priečka patrí Veronike Vaščákovéj – Contesa, Slávia SPU Nitra a tretiu priečku obsadila Petra Betáková – Barolo, JK Ivanka pri Dunaji. Druhá súťaž, Challenge úvodná (Preliminary), bola okrem otvorenej súťaže vyhodnotená zvlášť pre žiakov odborných škôl s jazdeckým zameraním. Práve zoznámenie budúcich profesionálov s drezúrnym jazdením a organizáciou podujatia je jedným z nosných cieľov pre rozvoj tejto jazdeckej disciplíny na Slovensku. V otvorenej súťaži si prvenstvo odniesla Eva Mlyneková – Buster, JK Slávia SPU Nitra. Druhú priečku obsadila Sára Ferancová – Falš, JK Ivanka pri Dunaji. Tretiu priečku obsadili ex aequo Ádám Patócs, JK Lipican Vydrany a Rút Stopková – Hera, Slávia SOUP Šaľa, ktorá sa týmto výsledkom stala víťazkou žiackej súťaže. S rozdielom jednej desatiny bodu druhú priečku obsadila Michaela Honzová – Aisha, JK Wycoria Šaľa a pohár za tretie miesto si odniesla Veronika Mituchovičová – Heidy JK Wycoria Šaľa.

Súťaž stupňa L priviedla na štart už dvojice s väčšími skúsenosťami a začínajúci „drezuráci“ mali možnosť hľadať inšpiráciu v pravom drezúrnom kumšte. S najlepšie predvedenou úlohou sa víťazkou súťaže stala Tatiana Telecká s Elbrusom, reprezentujúca TC Contact Nové Mesto n/V. Druhú priečku obsadil Richard Potocký – Tiara, Zámocký jazdecký klub Hlohovec. Tretiu priečku obsadila Petra Pechová – Armín, JK Ivanka pri Dunaji. Vyvrcholením pretekov bola štvrtá súťaž stupňa S. Prvé miesto obsadila Petra Pechová – Armín, druhé miesto patrí Michaela Pechovej – Power Play (obe JK Ivanka pri Dunaji). Pohár za tretie miesto zdobí zbierku trofejí Tatiany Teleckej s koňom Elbrus JK TC Contact Nové Mesto n/V.

Záujem o drezúrne jazdenie aj vďaka podujatiam formátu drezúrnych pretekov v SOŠ Šaľa je rok od roku väčší. Svedčí o tom početnosť jazdeckých dvojíc v súťažiach, záujem žiakov odborných škôl s jazdeckým zameraním, aj záujem odbornej verejnosti. Organizácia podujatí s cieľom rozvoja zruč-

ností žiakov odborných škôl zameraných na agropodnikanie a jazdectvo je jednak priestorom na realizáciu žiakov a pedagógov a rovnako aj platforma spolupráce medzi školami. Spoločné ciele jazdeckej federácie a odborného školstva aj na tomto mieste nachádzajú živnú pôdu na viacstranný rozvoj jednotlivých škôl, jazdeckých klubov a samozrejme SJF. K tomuto prispieva aj niekoľkoročná spolupráca s „tradičným“ rozhodcovským zborom na drezúrnych pretekoch v SOŠ Šaľa nešetriacim radami a nápadmi pre zlepšenie úrovne podujatia i jeho účastníkov. Aj tento ročník drezúrnych pretekov bol podporený VÚC Nitra a dôstojne sa zaradil k hodnotným jazdeckým podujatiam presahujúcim regionálny význam.

Ing. Zdeno Malík, SOŠ Šaľa

Foto: Rút Stopková, študentka III. ročníka učebného odboru chovateľ so zameraním na chov koní a jazdectvo

■■■■■ PRVOMÁJOVÉ JAZDECKÉ PARKÚROVÉ PRETEKY v Strednej odbornej škole Šaľa

V kaleidoskope podujatí poriadaných v meste Šaľa počas sviatku 1. mája majú už niekoľko desaťročí nezastupiteľné miesto jazdecké preteky v parkúrovom skákaní.

Návštevníci okrem zhliadnutia športových výkonov koní a jazdcov mali aj tento rok možnosť pozrieť si narodené žriebäť – budúcu reprezentáciu SOŠ Šaľa, povoziť deti na veľkých koňoch, pochutnať si na gurmánskych špecialitách alebo sa len prechádzať po areáli a relaxovať.

O tom, že v Šali na jazdeckých pretekoch vládne naozaj dobrá atmosféra a dobré technické zázemie, svedčí aj účasť pretekárov z celého Slovenska, preteky podporilo VÚC Nitra a firma

Ferado. Počty prihlásených jazdeckých dvojíc v tomto roku prinútili rozhodcovský zbor a usporiadateľský JO pri SOUP Šaľa zmeniť rozpis poslednej súťaže pre časovú tieseň.

V prvej súťaži stupňa Z sa na štarte predstavilo 91 jazdeckých dvojíc. Najlepší čas a bezchybný výkon sa podaril dvojici M. Poláková – Sister of Mercy, Plavecké Podhradie. Jej oddielová kolegyňa T. Tardíková na koni Nikolaj obsadila druhú priečku, a tretia skončila J. Škodáčková s Calinestou,

Trenčín Nozdrkovce. Z domácich sa najlepšie umiestnil Zdenko Malík – Northon, JK Wyctoria, na piatom mieste. V súťaži žiakov OŠ zvíťazila M. Benková so Seňorom, Slávia SOUP Šaľa. Jej oddielová kolegyňa Rút Stopková so Sazbou obsadila druhú priečku a pohár za tretie miesto si odniesla Michaela Honzová s Ajšou, JK Wyctoria Šaľa. Na štart druhej súťaže nastúpilo 95 dvojíc. Vzhľadom na také početné štartovné pole je víťazstvo M. Polákovkej so svojim druhým koňom Casiopea o to cennejšie. O tri stotiny sekundy na druhom mieste skončil F. Pál – Salvatore V.W., Tenzona a tretia priečka patrí D. Ouzkému – Collin, Ranč O.

Vývrcholením zápolenia na kolbisku bola posledná súťaž stupňa L. Pri zapadajúcom slnku a potlesku z plných tribún sa zo žltej stužky víťaza tešil I. Šulek – Latin, JŠ Topoľčianky. Druhé miesto obsadila M. Poláková – Casiopea a tretí skončil F. Pál na koni Till VR. Organizujúci JO pri SOUP Šaľa znova ukázal vysokú úroveň prípravy celého podujatia a pre ďalšie ročníky nastavil latku nie pre amatérov. Ostáva sa len tešiť na budúce ročníky a dúfať v tak krásne počasie, ako bolo tento rok. Ostatné zaistia organizátori budúceho ročníka.

Ing. Zdeno Malík, SOŠ Šaľa

Foto: Michaela Honzová, 4. ročník študijného odboru agropodnikanie so zameraním na chov koní a jazdectvo – III. miesto v súťaži žiakov stredných odborných škôl na koni Ajša.

X. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE RYBÁŘSKÝCH ŠKOL

Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína, Třeboň byla pořadající školou již X. ročníku Mezinárodní soutěže rybářských škol v odborných vědomostech a praktických dovednostech.

Soutěž proběhla ve dnech 25.–27. 4. 2012.

Na soutěž bylo pozváno sedm škol z České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska.

Účastnilo se pět škol z ČR a Slovenska: SŠRV Jakuba Krčína, Třeboň; SRŠ a VOŠ VHE Vodňany; Spojená škola ZŠŠPo Ivanka pri Dunaji; Spojená škola Mošovce; SOU lesnické a rybářské Bzenec. Za každou školu soutěžilo vybrané tříčlenné družstvo.

Soutěžilo se celkem v sedmi disciplínách:

1. teoretický test – na čas a správnost odpovědí, určování druhů sladkovodních ryb latinskými názvy;
2. určování druhů nemocí ryb;

3. určování planktonu a vodního hmyzu latinskými názvy, vše bylo limitováno krátkými časovými intervaly;
4. určení váhy jednotlivých druhů živých ryb – odhadem;
5. házení vrhací sítě /kaprovou/ na kruhové terče vzdálené od 4 do 8 m;
6. jízda dvouspicou duralovou pramicí s tyčkou – slalom brankami;
7. lov ryb udicí – plavaná na Rožmberku byl bezesporu nejprestižnější a nejzajímavější disciplínou.

Každá disciplína byla hodnocena předem jmenovanou komisí podle stanovených kritérií. Po teoretických disciplínách se v průběžných výsledcích umístili favorité soutěže SRŠ Vodňany a naše škola. Praktické disciplíny byly druhý den od rána velmi ztíženy silným protivětrm a ostrým sluncem. Všichni soutěžící bojovali s plným nasazením, ale ve finále se projevily profesionální praktické dovednosti, kdy v následujících disciplínách suverénně dominovali žáci naší školy: jízda lodí – slalom, házení vrhací sítě a lovu ryb na udici – plavanou. V poslední jmenované disciplíně se umístil na prvním místě náš žák Leoš Svoboda, který natchytal za dvě hodiny 21,4 kg ryb, a to převážně kapra a amura bílého.

V celkovém hodnocení se náš žák František Zelenka umístil na prvním místě v jednotlivcích, v hodnocení družstev se naše škola umístila na pěkném druhém místě.

Tímto děkujeme všem zúčastněným školám za vynikající úroveň a výsledky soutěží a těšíme se na další sledování rybářských škol. Pořadající školou této soutěže bude v příštím roce Ivanka pri Dunaji na Slovensku. Zároveň patří velké poděkování sponzorům soutěže, bez kterých bychom nemohli tuto významnou tradiční akci uspořádat. Další informace www.ssrv.cz

Jan Mraček, SŠRV Jakuba Krčína, Třeboň

MAS POŠUMAVÍ INFORMUJE

V první polovině května proběhl příjem projektů 8. výzvy Místní akční skupiny (MAS) Pošumaví z.s.p.o. Bylo podáno nejvíce projektů z podnikatelské oblasti ze všech doposud vyhlášených výzev.

Rozbíhá se projekt Spolupráce s MAS Aktivios a MAS sv. Jana z Nepomuku. Projekt se jmenuje „Oživme společně památky a pověsti z míst tajemných i kouzelných“ a v první etapě se jedná o sběr a zaznamenání pověstí a bájí, které se váží k území některé ze tří spolupracujících místních akčních skupin.

Další dobrá zpráva – na území MAS Pošumaví se nachází zámek v Žihobcích, kde začalo fungovat Muzeum Lamberská stezka a turistické informační středisko.

V druhé polovině května se v Plzni uskutečnil Apetitfestival, na kterém MAS Pošumaví představila výrobky některých účastníků soutěže Regionální potravina Plzeňského kraje 2012. Koncem měsíce pak proběhla v Plzni další akce k propagaci regionálních výrobců potravin, a to v rámci druhého ročníku Festivalu regionálních potravin.

Další informace z činnosti Místní akční skupiny Pošumaví a z dění v regionu stejně jako seznam všech podaných projektů naleznete na stránkách www.posumavi.jz.cz.

zámek Žihobce

POZVÁNKA K LETNÍM PROHLÍDKÁM

Národní zemědělské muzeum Praha

CO PAMATUJE STROM A LIDÉ ZAPOMNĚLI?

Velký výstavní projekt v rámci Mezinárodního roku lesů vyhlášeného OSN – **do 31. 10. 2013**

O STROMECH A LESE

Venkovní expozice malého lesoparku s naučnou stezkou – **do 31. 10. 2013**

KUKUŘICE – DAR NOVÉHO SVĚTA

Původní autorská výstava NZM věnovaná fenoménu plodiny kukuřice – **do 29. 7. 2012**

ČESKÁ REPUBLIKA – FOLKLORNÍ VELMOC V SRDCI EVROPY

Malá dokumentární výstava zachycuje ve fotografiích i průvodním slovem bohatství českého, moravského a slezského folkloru – **do 15. 9. 2012**

Z LESŮ, VOD A STRÁNÍ

Výstava fotografií Olafa Deutsche – **do 1. 7. 2012**

CHLÉVSKÁ LYRIKA

Výstava fotografií Jindřich Štreita a výběr fotografií z fotoarchivu NZM Praha – **do 30. 12. 2013**

JEDE TRAKTOR

Stálá expozice ze sbírky zemědělské techniky

Unikátní historické traktory a stroje v provozuschopném stavu

MALÁ MUZEJNÍ FARMA

Stálá expozice ukázky chovu domácích zvířat

Muzeum českého venkova Zámek Kačina u Kutné Hory

Od nektaru k medu

Včela a její význam v přírodě – **do 31. října 2012**

Výstava o včelách je autorskou výstavou Muzea vinařství, zahrádnictví a životního prostředí ve Valticích, další pobočky Národního zemědělského muzea. Návštěvníky seznamuje se zajímavostmi ze života včely medonosné, nejvíce v té části výstavy, která je stylizovaná do podoby úlu. Zde je návštěvníkům přiblížena stavba těla včely, život a činnost včelstva, nemoci a škůdci včel.

Další část výstavy je věnována historii včelařství a jeho významu pro zemědělskou výrobu. Celá výstava zahrnuje průřez včelařství od pravěku až po současnost a ukazuje moderní způsoby včelaření. Vedle doprovodných textů, fotografií a obrazového materiálu je doplněna řadou včelařského nářadí a pomůcek spojených s chovem včel, vlastní výrobou a stáčením medu. K vidění jsou různé typy úlů, od nejstarších, dřevěných ležanů, úlů slaměných, až po modernější typy.

zámek Kačina

OBOHAŤTE SI LETNÍ JÍDELNÍČEK

Bliží se léto a v přírodě roste leccos, čím si můžeme obohatit jídelníček.

Samozřejmě největší jarní nabídka bylinek používaných do salátů je už pryč. Přesto najdeme rostliny, které jsou použitelné i v létě. Některé jsou zplanělé a známe je jako plevely, nebo rostou vzácněji na okraji obcí, jiné jsou naše původní plané rostliny a rostou na loukách a v lesích. U některých nás překvapí, že by se daly nějak využívat.

bršlice koží noha

K těm posledním patří velmi úporný zahradní plevel **bršlice koží noha** (*Aegopodium podagraria*), která původně rostla ve vlhkých listnatých lesích. Její mladé listy obsahují hodně vitamínu C a kdysi se sbíraly jako zelenina. Podobně je dnes už přehlížen **lopuch větší** (*Arctium lappa*), který známe z rumišť. Kdysi byl v Evropě občas pěstován jako léčivka, v Číně se jeho kořeny a mladé řapíky konzumují jako zelenina. Někdy v 70.–80. letech minulého století byly i u nás zkoumány obsahové látky kořene lopuchu a možnost jeho využití.

Předpokládalo se, že by se vařil a používal asi jako brambory. K dalším planým rostlinám, které se dříve běžně používaly, patří **šťovík kyselý** (*Rumex acetosa*). Je to sice běžná luční rostlina, ale ve středověku byla dokonce pěstována pro použití do polévek a omáček. Používání šťovíku není nejzdravější, protože obsahuje kyselinu šťavelovou, která má vliv na tvorbu ledvinových kamenů. Kyselinu šťavelovou najdeme i v některých rostlinách, ze kterých se připravoval nebo připravuje špenát.

šťovík kyselý

V zahrádkách se občas setkáme s červenolistou odrůdou **lebedy zahradní** (*Atriplex hortensis*), která byla z jídelníčku vytlačena právě špenátem. Je to

lebeda zahradní

rostlina ze střední Asie, podobně jako některé další lebedy a merlíky. Její listy mají vysokou výživnou hodnotu, navíc obsahují méně nezdravé kyseliny šťavelové než špenát. Jíst se dají i rostliny, které už zakládají na květ. Z příbuzenstva lebedy zahradní se používal jako špenátová rostlina také všeobecně rozšířený **merlík bílý** (*Chenopodium album*) a vzácnější **merlík všedobr** (*Chenopodium bonus-henricus*). Ten pochází z východního Středomoří a pěstoval se především pro listy. Jeho mladé stonky se také vybělovaly, jak to známe třeba u čekanky. Dnes ho najdeme jen vzácně, obvykle na okrajích vesnic, na

návsích, v příkopech nebo na rumišťích. Ke zplanělým rostlinám patří také **šrucha zelná** (*Portulaca oleracea*), která je ze střední Asie, nebo snad severní Afriky. Od antiky se používala jako listová zelenina, lze ji dát do salátu, vařit, dusit na másle. Dnes u nás roste jako plevel v teplých krajích, na návsích, okrajích cest, plevel v zahradách.

pastinák setý

K rostlinám, které se sice pěstovaly, ale jsou našim původním planým druhem, patří i **pastinák setý** (*Pastinaca sativa*). Je to evropský druh, jeden z mála rodů z čeledi miříkovitých („mrkve“), který kvete žlutě. Roste spíše v teplejších oblastech na loukách, jinak také často podél cest. Pěstoval se často, ale byl vytlačen populárnější mrkví. Jeho kořen obsahuje vitamín C, draslík a další látky. Má močopudný účinek a u citlivých lidí může práce se syrovým pastinákem vyvolávat dermatitidy, tj. pomalu se hojící vyrážky. Další planou rostlinou, občas ve světě i pěstovanou, je **kozlíček polníček** (*Valerianella locusta*, synonymum *V. olitoria*). Kvete drobnými bleděmodrými kvítky a je to rostlina mělkých půd, okrajů polí, plevel v obilovinách. Najdeme ho spíše v teplejších krajích. V Evropě se pěstoval místy od 17. století. Obsahuje důležité minerální látky a vitamíny C a A. U nás rostou v přírodě na podobných stanovištích ještě další druhy rodu *Valerianella*, které se dají rozlišit podle plodů. Jejich kuchyňské použití do salátů je stejné, jako u polníčku.

Další zplanělou rostlinou je **křen selský** (*Armoracia rusticana*), který roste na vlhkých místech, obvykle na březích řek. Je to rostlina východoevropského původu, snad od Volhy. Patřila vždy do jídelníčku slovanských národů. V západní Evropě ji dodnes leccos neznají. V Čechách byl pěstován, jak se uvádí, už v 12. století. Značka Malínský křen je dodnes lidem povědomá, i když po roce 1950 pěstování malínského křenu víceméně zaniklo. Křenové rostliny rostoucí v přírodě nebudou k jídlu moc lákavé, pro-

tože při pěstování je křen náročný na organické hnojení. Podobně velký rozdíl v kvalitě mezi zplanělými a pěstovanými rostlinami bude u **slunečnice topinamburu** (*Helianthus tuberosus*). Je to severoamerická rostlina, pěstovaná pro hlízy, které neobsahují jako zásobní látku škrob, ale inulin. Dnes často zplaňuje, pro kvalitní hlízy však potřebuje hodně hnojit.

Samozřejmě se v přírodě setkáme s mnoha dalšími rostlinami, které se dají používat spíš jako koření, pro jejich sběr je léto ten správný čas. Na květnatých loukách můžeme najít třeba **kmín kořený** (*Carum carvi*), **jitrocel kopinatý** (*Plantago lanceolata*), **sedmikrásku obecnou** (*Bellis perennis*) nebo na suchých stráních třeba **mateřídoušku vejčitou** (*Thymus pulegioides*), na vlhčích místech **popenec obecný** (*Glechoma hederacea*), v lesích **česnek medvědí** (*Allium ursinum*), od potoka **řeřišnici hořkou** (*Cardamine amara*) nebo **potočnici lékařskou** (*Nasturtium officinale*), na pasekách **jahodníky** (*Fragaria viridis*, *F. vesca* a *F. moschata*), **maliník** (*Rubus idaeus*) a **ostružiníky** (*Rubus fruticosus* agg.) vhodné pro bylinkový čaj. Škoda jen, že v současné době v přírodě stále častěji převládají konkurenčně silnější rostliny.

popenec obecný

RNDr. Jana Möllerová, Praha

VYHLÁSENIE SÚŤAŽE O NAJLEPŠIU ESEJ K TÉME SVETOVÉHO DŇA POTRAVÍN

Agroinštitút Nitra
štátny podnik

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Agroinštitút Nitra, štátny podnik a EUROPE DIRECT NITRA
vyhlasujú súťaž pre žiakov stredných odborných škôl v Slovenskej republike:

Téma: Poľnohospodárske družstvá – kľúč k užitku sveta
Vyhlásenie súťaže: jún 2012
Uzavierka súťaže: 20. september 2012
Forma: esej, počet slov 500 (jedna A4)

Súťažné práce zasielajte na adresu: Agroinštitút Nitra, štátny podnik
Akademická č. 4, 949 01 Nitra

Prípadne na asverusova@agroinstitut.sk alebo horvathova@agroinstitut.sk

Vítané eseje budú uverejnené v časopise ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA – PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA, na stránke MINISTERSTVA PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR a na stránke EUROPE DIRECT NITRA. Víťaz získava zaujímavé ceny.

Oslavy **Svetového dňa potravín** sa zameriavajú na zvyšovanie informovanosti ľudí o problematike boja proti hladu vo svete. Tento zápas sa netýka iba rozvojových krajín, ale prebieha vo všetkých krajinách sveta.

Poľnohospodárske družstvá – kľúč k užitku sveta je oficiálne znenie témy Svetového dňa potravín v roku 2012. Téma bola vybraná kvôli zdôrazneniu úlohy družstiev v zabezpečovaní potravinovej bezpečnosti a pri odstraňovaní hladu. Významná pozícia družstiev a vidieckych organizácií bola premietnutá aj do rozhodnutia Valného zhromaždenia OSN a do vyhlásenia roku 2012 za Medzinárodný rok družstiev.

JAK ZNOVU PĚSTOVAT CHŘEST, ANEB DUCHOVNÍ KRIZE ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

VII. část

I katolická církev přitom bude potřebovat dlouhý čas, aby se zbavila tohoto dědictví, které jí umožnilo přežít pronásledování a omezování a současně ji spolu s dalšími faktory neobyčejně svázalo, a tím spíše to platí o osamocených, společností nijak neuznaných staronových sedlácích. Jejich činnost je totiž zvnějšku posuzována úplně stejně úzce, jako si většina společností navykla na zemědělce dívat v období normalizace – podle své ekonomické úspěšnosti.

Nové selství?

Přesto existují určité vzory ekonomicky úspěšných podnikatelů v zemědělství, které připomínají relevanci etické dimenze rolnictví, a mechanismy nového budování selského étosu, již mohou v dlouhodobé perspektivě změnit náhled společnosti. Mezi ty první můžeme zařadit jak „staronové“ sedláky, vracející se k rodné tradici, „přehraniční“ zemědělce, tak i některé zahraniční investory, jejichž podnikání v České republice ukazuje, že etika a korektní mezilidské a mezipodnikové vztahy se v dlouhodobém horizontu vyplácí víc než nekorektnost a honba za okamžitým ziskem. Přitom takových případů nemusí být zas až tolik, věříme-li v platnost příměru o soli země, aby došlo ke kvalitativní změně rozpoznatelné v celém sektoru. S výjimkou prvních uvedených je k tomu ostatně nemusí vést ani nějaká nostalgie, ale čistě ekonomické pohnutky: v případě soukromých rolníků z okolních zemí – Německa a Rakouska – prostá geografická blízkost spojená s výhodami rozšíření podnikání na české území, v případě těch vzdálenějších – dosud typicky především Holanďanů – donucení místními podmínkami, neboť ve vlastním Nizozemsku prakticky nemohou rozšiřovat svoji půdu a navíc se musí obávat důsledků globálního oteplování. „Přízemní“ motivace ruku v ruce s ekonomickými úspěchy, podmíněnými sociálně a hodnotově, totiž může nezaujatým pozorovatelům nejlépe ukázat, že dlouhodobá rentabilita je podmíněna přeci jen něčím hlubším, než jak „kapitalismus“ popisovaly marxistické příručky politické ekonomie. Podnikatelská úspěšnost je nutným předpokladem tohoto působení, mělo by však být zřejmé, že sama o sobě není jediným cílem rolníků.

Dalším prostředkem rozvoje nového selského étosu jsou různé alternativní duchovní hnutí, která se sice stavějí kriticky vůči tradičnímu církevnímu křesťanství, avšak hledají nějaké jiné spirituální zakotvení lidského života, práce a sociálních vztahů. Sem patří různé formy holistické spirituality, někdy označované termínem New Age, která odmítá mechanické oddělování materiálních a spirituálních dimenzí a požaduje návrat k celostnímu vnímání světa. Stejně tak se staví kriticky vůči modernímu progresivismu a jeho jednostranné orientaci na materiální sféru. Tato „náhradní náboženství“ budou v moderních západních společnostech rychle růst, zvláště v situaci, kdy se – například prostřednictvím současné ekonomické krize – ukázaly meze ekonomického růstu a nedostatky plynoucí z jeho jednostranné orientace. Alternativní životní styly, s jejichž rozvojem můžeme počítat, povedou přinejmenším k tomu, že se rozhojní typy obyvatel venkova, zejména v okolí velkých měst, a někteří

z těchto „nových venkovanů“ se z různých důvodů a různým způsobem zapojí i do zemědělské výroby.

Kromě toho existují mechanismy, jejichž prostřednictvím může většinová, urbánní, materialisticky a konzumně orientovaná společnost změnit své představy. Asi nejdůležitější představují ekologické a zdravotní zájmy a znovuvědomělá starost o krajinu a lokální vědomí, které se v posledních letech rozšiřují i v české společnosti. Kritika znečištění přírody a nepromyšlených devastáčních zásahů do krajiny, k nimž v posledních staletích došlo (opět nejen vinou komunistů, neboť ti mnohdy jen navázali na dřívější kroky, jež ovšem absolutizovali a realizovali s neobyčejnou brutalitou), stejně jako zájem o vlastní přežití lidského rodu totiž vedou k vyhledávání takových forem zemědělské činnosti, jejichž (bio-) produkty a další působení (rekultivace krajiny, zvyšování přírodní diverzity, péče o drobné památky, agroturistika apod.) jdou v duchu zásad trvale udržitelného rozvoje a ne jen konzumního a materialistického přístupu ke světu. Samozřejmě však nejde o samospasitelný trend. Zájem o bioprodukty má mnohdy spíše charakter módní vlny, na niž odpovídají i velkovýrobci, a je korigován ekonomickými možnostmi a preferencemi spotřebitelů. Ekologické hnutí zase může mít rozdílnou motivaci, jak už v polovině devadesátých let ukázal britský sociální antropolog českého původu Ladislav Holý: zatímco v západní Evropě je jednoznačně „postmaterialisticky“ orientováno k zájmu o celek biosféry, v Čechách tehdy bylo – a většinou stále je – mnohem „materialističtější“, motivované zájmem o přežití vlastních dětí a ničím víc. Jenom první případ přitom může dlouhodobě tvořit základ odpovědného přístupu k okolí, který by překračoval úzce individualistické zájmy a směřoval k nějaké spirituální dimenzi.

Závěrem

Ukazují-li určité signály, že ztracený – nebo lépe řečeno: cíleně uměle likvidovaný – selský étos je možné znovuvybudovat, i když se značně odlišnými charakteristikami, než byl ten tradiční, v žádném případě nelze spoléhat na jejich automatické uplatnění. Zničení po staletí budované mentality a hodnot v českém prostředí zabralo velkou část dvacátého století a vyžadovalo čtyři zcela zásadní zvraty, o to těžší a dlouhodobější proto samozřejmě bude vybudování a přesevším sociální rozšíření nějakých nových pozitivních hodnot ve vztahu k zemědělství. I když by mělo jít o cílený proces, nelze jej naplánovat pomocí nějakého sociálního inženýrství, musí proběhnout samovolně a z vnitřní potřeby, navíc „za pochodu“ protože jeho nutnou, byť rozhodně ne postačující podmínkou je alespoň relativní ekonomická úspěšnost takto

získané zemědělské produkce. A ta bude měřena v ostré a ne vždy spravedlivé mezinárodní konkurenci, která nemá důvod být shovívavá s nedostatky českého zemědělství.

To na druhou stranu může využít některých „zdeděných“ výhod: velkých výměr části zemědělských podniků, existující a nově budované infrastruktury a relativně malých vzdáleností, sociálních sítí a důvěry, i stále ještě poměrně levné kvalifikované pracovní síly. Nezbytná je ovšem mnohem větší diferenciací. Má-li být české zemědělství úspěšné, nemůže spoléhat jenom na velkopodniky industriálního ražení, nýbrž vedle nich musí existovat velké množství malých a středních farem, které budou nabízet jiný typ produktů – včetně těch nemateriálních, které společnost potřebuje z jiných důvodů (a bude ochotná je financovat formou dotací). Jenom takováto diverzifikace, na kterou je v současnosti bezmála už pozdě, totiž může v případě zemědělství zabránit vzniku „dvojrychlostní“ Evropy, v níž by platila jiná pravidla a fungovaly jiné mechanismy v bývalé západní Evropě a jiné v postsocialistických zemích někdejšího Východního bloku. Ani to však ještě nemůže být dostatečné. Aby zemědělství dokázalo skutečně fungovat a aby se mu vrátila někdejší sociální prestiž, je třeba vybudovat nový étos venkova – silný v sociální a symbolické rovině, ale zároveň ekonomicky efektivní.

Vrátíme-li se k úvodnímu symbolu, je třeba začít znovu pěstovat „špargl“, i když je to z krátkodobého hlediska rozhodně nevýhodné a stojí to velké úsilí, které jenom někdy přinese úspěch. Chřest však není jen symbolem obratu v českém zemědělství, nýbrž i symbolem celkového vzrůstu bohatství a kultivovanosti společnosti, která si může dovolit konzumovat dobrý, tedy domácí a „bio“ chřest a je ochotná za to zaplatit patřičnou cenu. Takovou společnost zatím ještě česká transformace po roce 1989 nevytvořila: chřest sice máme, ale jen čínský (*red. pozn.: jiná už je situace v r. 2012*) což je důsledkem toho, že – v naprostém protikladu ke spirituálnímu chápání světa – chceme všechno, pokud možno lacino a bez námahy, garantováno státem. V takovém společenském klimatu se ovšem tradiční i nové selské hodnoty a selský étos rodí jen těžko, zůstávají záležitostí minorit, jejichž schopnost „prokvasit“ celou společnost je sporná. Zůstává ale naší nadějí, protože jinak se ztrátou duchovního založení přijdeme i o to, co je zdánlivě nahrazuje a předčí, totiž úspěch měřený v materiálních a ekonomických hodnotách.

doc. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, PhD.
Sociologický ústav AV ČR Praha

Článek vyšel ve Zpravodaji Asociace soukromého zemědělství ČR 4/2009: 32-42.

FRANTIŠEK ŠPATNÝ (II. ČÁST)

„... Co jinde dovedou síly hromadné, to dokázala obrovská píle jediného pracovníka. Takových 'Špatných' – dejž nám Pane povždy!“

Jan Neruda, 1880

V našem národě je „na rozšíření přírodních věd kypřá a příhodná půda“

Velkým tématem F. Štastného bylo zahradnictví. Jeho dávnou a bohatou tradici dokazoval na mnoha historických dokladech. „Skoro u každého hradu zámku v Čechách dal držitel zahradu vysázeti a nákladu na její zvelebení nelitoval... Později, když cestování mladé šlechty do cizozemské v obyčej vešlo, mnohý šlechtic poznal v cizí zemi stromky, nesoucí výborné druhy neb odrůdy ovoce. Bylo-li tomu počasí příznivé, tedy nemeškal vzácný stromek buď hned do otčiny své odeslati, nebo jej později při svém návratu as v otcovské zahradě vysaditi dal... Také posílání mládeže na učení do cizích zemí, jmenovitě na universitu Pařížskou, prospívalo domácímu zahradnictví, neboť tam již zároveň s prvními začátky pěstování přírodních věd počaly se zakládati zvláštní botanické zahrady, v nichž chovaly se nejvzácnější byliny a stromy. Zámožnější české panstvo také své zahradníky, jak se to až posud stává, na vlastní náklad posílalo do takových zemí, kde se zahradnictví na vysokém stupni dokonalosti nacházelo, aby se v umění svém zdokonalili... Za příkladem šlechty pak šlo i měšťanstvo...“

Tyto skutečnosti potvrzují archivní dokumenty „skoro v každém starším českém archivu“. Kdybychom k nim přidali výtahy z národních písní, pověstí a zvyků, „kde se zmínka činí o marjánce, rozmarině, fiale, lilii, růži, konvalince, karafiátu,

tulipánu, levanduli, slzích panny Marie atd.; o jahodách, houbách, lípě, jasanu, lindě, rokytě, vrbě, bříze, jedli, olši, dubu, jalovci atd.; o svatojánské mušce, motýlu, kobylce, mravenci, včele, pavouku, rosnici (jiříčku, dřevčíku), žábě, ještěrce, hadu, rybách atd.; o holubu, hrdličce, pávu, skřivanu, chochloušce, vlaštovce, slavíku, strážáku (králíku, plotníku, palečku, kopřivce), čermáčku, hluché pěníci, rorejkou, lelku, vráně, kavce, krkavici, havranu, doupnáku, dudku, strace, čápu, sluce, kulačce (žezhulce), sokolu, krahujci, jestřábu, luňáku, sejkou, kulichu, sově, výru, orlu, drůbeží, netopýru; o domácím dobytku, kočce, psu; o lišce, medvědu, veveřici, hranostaji, lasici (kolčavce), zajáci, jezevci, bobru, jelenu atd.“ vzrostlo by takové pojednání v tlustou knihu. (Opět ukázka sběratelského nadšení!)

Zálibu českého národa v zahradnictví potvrzují také četná přísloví a pořekadla, stejně jako pojmenování mnoha vesnic či měst. To všechno jsou podivuhodné „úklady věle lásky“ našeho národa k přírodě a ty by měly každého „českého přírodopisce a přírodopytce k tomu povzbuditi, aby tento přírodomilovný národ povznést usiloval na vyšší stupeň vzdělanosti v přírodních vědách rozšiřováním jich vyučováním, zvláště ve školách, spisováním a vydáváním proutonárodních přírodovědeckých spisů. Vzdělanost v přírodních vědách napomáhá nejvydatněji k zvelebení hospodářství a průmyslu a tato trojice povznáší národy k blahobytu, bohatství, a jenom v bohatých zemích prospívá umění všelikého druhu“. A v našem

národě je tedy podle Špatného „na rozšíření přírodních věd kyprá a příhodná půda“.

Dnes se mnohému předchozí odstavce zřejmě zdají anachronické. Nezapomínejme však, že tato slova se dostala k čtenáři v roce 1854, kdy se vedl nesnadný zápas o zvelebení třicetiletou válkou značně zpustošeného zahradnictví, a za druhé, kdy si přírodní vědy teprve hledaly pevné místo ve vzdělávacích programech všeho druhu.

Leccos pozitivního v naznačeném směru podnikla tehdy jediná zemědělská odborná instituce Vlastenecko-hospodářská společnost (VHS). V jejím lůně roku 1820 zahajuje svou činnost tzv. štěpařský spolek. (Definice štěpařství podle Hospodářského slovníku naučného – redaktor F. Sitenský, díl IV., 1924, s. 928 zněla následovně: „Štěpařství zove se onen obor ovocnictví, při němž strom již ve školce i vysazený v sadě odborným zahradníkem, t. zv. štěpařem se vede, ořezává, zmlazuje, zušlechťuje, přeshlechťuje a ve zdárný, plodný strom vychovává“.) Pomocnou ruku podávají občas i mecenáši. Slavný pomolog Matěj Rössler (1753–1829), děkan poděbradský, „daroval spolku 345 jablečných, 346 hruškových a 86 druhů rozmanitých nejvíce švestkových, dohromady 777 druhů stromků v hrncích, které se postavily v zahradě předsedy společnosti hraběte Canala k používání jich od společnosti“.

VHS záhy vydává také „dobré knížky“, zakládá ovocnou školku, upravuje své stanovy tak, aby se na její činnosti mohl podílet širší okruh skutečných zájemců... Ale to hlavní, co František Špatný v roce 1854 přivítal, bylo, že přičiněním VHS otevřela se dne 12. listopadu 1850 v Libwerdě německá, a dne 27. listopadu 1850 ve dvoře Rabíně u Libějic česká rolnická škola.

Zakladatel českého mysliveckého písemnictví

Vedle usilovné lexikografické práce stačil František Špatný na sebe upozornit i v jiných oblastech. Se zvláštním zaujetím se věnoval myslivosti. Seznamoval veřejnost nejen se zájemstvy života zvířete, ale i s českou mysliveckou mluvou. „Z popsaní jelena po myslivecku, které jsem v tom úmyslu do Živy podal, abych čtenáře poněkud s mysliveckou řečí obeznámil a učitelům přírodopisu nápomocen byl, aby mysliveckých slov v přednáškách a při spisování přírodovědeckých článků neb

spisů používat mohli, zjevně vysvítá, že i český národ má svou vlastní mysliveckou mluvu, která netoliko svou určitostí a rázností jiným jazykům se vyrovná, nýbrž i také své přednosti má.“ (Živa, 1853)

Kromě statí a slovníků z této oblasti vydával v letech 1856–75 beletristický časopis Zábavy myslivecké (16 svazků) – první to český popularizující a beletrizující časopis svého druhu. Živa mu také záhy (1859) adresovala slova uznání: „Až dosavad znali jsme pana Špatného co spisovatele hlavně v oboru praktických potřeb se pohybujícího, kdež jmenovitě vynikají jeho práce lexikografické. Tuto potkáváme se s ním ponejprv na poli zábavném, a s potěšením vyznáváme, že i zde pohybuje se velmi obratně. Není to však zábava jakákoliv, kterou nám podává; pan Špatný výhradně ji obmezil na speciální obor. Dle toho mohlo by se zdáti, že pan Špatný na zřeteli měl jen jedinou část obecnstva, avšak nikoli, jeho Zábavy myslivecké zalíbily se musí každému, kdo je do ruky vezme, třeba se v myslivosti ani za mák neznal. Pravda sice, že šlechtné umění myslivecké samo o sobě má jakousi vábnost pro každého jařejšího ducha, to však o nic nezmenšuje zásluhu pana Špatného, že z předmětu vždy jen speciálního dovedl vyvésti takovou rozmanitost. Tato rozmanitost, a čilá, jasná mysl, která celý spis provívá co pravá zvláštnost povahy myslivecké, učinily tyto Zábavy všeobecně oblíbenými, jakož dokazuje hojný odbyt jejich, neboť první svazček naisto jest rozebrán, ostatních pak jen skrovná část na skladě zbyla. Obzvláště milý přídavek jsou k Zábavám mysliveckým notové nápěvy...“ (Živa, 1859. s. 196)

Obdivuhodná píle

Jeho jméno nese řada dalších drobných i větších spisů, například Stručný dějepis hedvábnictví se zvláštním ohledem na dějepis hedvábnictví v Čechách a na Moravě (1863) Holubářství v Čechách (1862), Stručný dějepis C. k. vlastenecko-hospodářské společnosti, Rybníkářství čili hospodářství na rybnících (1870)..., ale také třeba Příruční knížka k úřadování představených obecných I. a II. díl (1852 a 1861). Spolupracoval rovněž s L. Riegreem na naučném slovníku, pořizoval překlady z ruštiny, polštiny apod. Píle Františka Špatného byla skutečně obdivuhodná!

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

PARNÍ MLÁTICÍ SOUSTAVA

„Parní mlátičí složení rakouské firmy Hoffherra a Schrantze s Löhnertovým lisem na slámu“ (In: Sitenský F., Hospodářský slovník naučný, II, str. 1072, 1909).

Představuje jednu ze soustav, kterou bylo možno vidět na našich větších statcích ještě počátkem druhé poloviny dvacátého století. Souprava znamenala další podstatnou úsporu pracovní síly, byla však náročnější na celkovou organizaci práce i na kvalifikovanou obsluhu. Samozřejmě striktně musela být dodržována i pravidla bezpečnosti práce! Lisy na slámu se oby-

čejně spojovaly s elevátorem balíků, sestávajícím ze šikmého vzpěrami podepřeného vedení, po němž se balíky dopravovaly tlakem lisu na stoh. Někdy se vymláčená sláma nesvazovala, ale od mlátičky se dopravovala zvláštním elevátorem či stohářem přímo na stoh.

(Text je k černobílé ilustraci na 1. straně obálky)

CELOROČNÍ OBSAH

Úvodník/Úvodník

Dvořák: Zemědělský poradenský systém.....	8/1–3
Grenčík: Oživíme slovenské chmeliarstvo?.....	5/1
Hienl: Proč rostou plevele podél cest	9/1–2
Hienl: Vzdělávání dospělých je třeba naplňovat skutky.....	10/1
Janovská: Lesy a lesní hospodářství České republiky	3/1–4
Krajíčková: Budoucnost odborného školství II.	6/1–2
Miklovičová: Každé jedno dítě stojí za to!	7/1–2
MŠMT: Restart odborného školství.....	1/1
Nešpor: Jak znovu pěstovat chřest, aneb duchovní krize českého zemědělství.....	4/1–3
Teksl: Zemědělské školství praxi	2/1–2
Tesařík: Učitelé – odepsaná profese?	7/2

Zemědělské školství/Pôdohospodárske školstvo

Bačkovská: Celostátní síť pro venkov	5/6
Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze	3/4
Hradečný: Demografický vývoj v ČR a nutnost optimalizace sítě středních škol	7/5–6
Ivanová: Centrum odborného vzdělávání a přípravy vo včelářstve.....	8/3–4
Korbelář: Česká lesnická akademie Trutnov	3/7–8
Kozelová: Zamestnanosť, priority a ďalšie vzdelávanie	5/7–8
Krajíčková: Budoucnost odborného školství I., III.	5/2–3, 7/3–5
Krajíčková: Podpora vzdělávání, výzkumu a inovací.....	9/8
Krajíčková: Úspěšná škola v Horkách nad Jizerou.....	1/2–3
Krajíčková: Z jednání Valné hromady Asociace	5/4–5
Krajíčková: Zemědělské školy spolupracují a nejsou na to samy	1/3–5
Krajíčková Z jednání výkonné rady Asociace	4/3
Král: Budoucnost lesnického školství.....	6/2
Král: Co se zlepšilo na ČLA v posledním roce	3/8
Král: Lesnické školství v Dánsku	7/7
Krieg: Duální systém vzdělávání v Tyrolsku	9/3–4
Kubíčková: Výuka nového předmětu	9/6–7
Lacko: Prečo študovať na SOŠ lesníckej v Banskej Štiavnici?	3/8–9
Lehocká, Klimeková: Robme veci inak	9/4–6

Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU v Brně	3/5
Múdra: Stredná odborná škola v Rakoviciach	10/3–4
Spojená škola v Ivanke pri Dunaji	10/2–3
Szebestová, Nováčková, Millerová: Národní soustava kvalifikací	2/3–4
Šuba: Mezinárodní rok lesů na Střední lesnické škole v Hranicích	3/5–6
Z histórie SOŠ lesníckej v Tvrdošíne.....	3/9–10
Zavítejte do Přísku – kolébky lesnického školství.....	3/6–7

Vzdělávání dospělých/Vzdelávanie dospelých

Babinský: Program rozvoja vidieka SR	1/9–10, 2/8–10
Danielová, Janderková: Rozvoj sociálních kompetencí budoucích učitelů	2/7–8, 3/15–16
Hanáčková, Malatinec: Úloha a postavenie inovácií v regionálnom rozvoji	1/11–12, 2/10–11
Hienl: Současné potřeby zemědělských podniků na trhu práce .	1/5–6
Hienl: Transfer vědomostí z resortního výzkumu do praxe.....	6/3–4
Hořejší: Zvyšování odborné úrovně studentů	7/11
Houbová: Spolupráce se středními školami	1/7–8, 2/5–7
Hradečný: Dotazníkové šetření mezi školami	8/5–6
Jedličková: Práce s dokumentem – kancelářské balíky	7/8–9
Jedličková, Mucha: Práce s dokumentem – obrázky, grafy	8/7–8
Jedličková, Mucha: Práce s dokumentem – formát PDF.....	9/9–10
Jedličková: Práce s dokumentem – hodnocení webu	10/7–8
Jedličková: Kvalita lidských zdrojov – základ kvality instituce	7/10–11
Jordánová: Lidové tradice českého venkova.....	1/6–7
Jordánová: Podpora vzdělávání v oblasti zemědělství	4/4
Krajíčková: Seminář o pedagogické praxi pro učitele cvičných škol.....	5/9–11
Král: Hodí se lesníci studenti na post manažera?.....	10/6
Procházka po českém venkově	9/11
Sívek: AEDUCA 2011	3/13–15
Sívek: Dilemata sociální pedagogiky v postmoderním světě	10/5–6
Sívek: Průběžné plnění opatření Akčního plánu podpory odborného vzdělávání.....	9/11
Sívek: V akreditovaném poradenství se otevírá nová podoblast akreditace – péče o půdu.....	5/8–9
Tatarková: „Nie si sám“ – zdravie v školách 2011	6/3

Problematika EU/Problematika EÚ

Cifranič, Urbanová: Zhodnotenie vývoja ekologického poľnohospodárstva v Európe	4/5–7
Fedorová: Študenti – aranžéri získavali skúsenosti v Európe..	1/12–13
Fišerová: Ohlédnutí za bruselskou konferencií COME-HR	7/13
Hugáň: Au revoir Chateauroux – dobrý deň Liptov	2/12–13
Informační servis – zastoupení Evropské komise	2/15–16, 5/22, 6/4–6, 8/9–10, 9/12–13, 10/9
Janský: Mladí lidé v evropských lesích	3/10–11
Kobidová, Ašverusová: Európsky deň pre absolventov v Nitre	6/6
Nebezpečný návrh Evropské unie	4/7
Ptáček: Projekty partnerství a zahradnická škola Rajhrad	7/12–13
Ptáček: Závěr projektu Evropská zahrada	2/14
Tóthová, Fiľa, Takáč: Projekt „európska integrácia na slovenských školách“	10/8
Veleba: EU se zabývá možností podílet se na nakrmení planety	4/7
Veleba: Jaká je budoucnost eura a evropské integrace vůbec	8/10–11
Veleba: Návrh zemědělské reformy není konečnou verzí	3/16
Voráčková: Chuchelské ohlédnutí za uplynulým školním rokem	1/13–14
Začínajícím podnikatelkám budou pomáhat mentorky	8/8–9

Ohlasy/Ohlasy

Bačkovská: Netradiční propagace výsledků činnosti Střední odborné školy gastronomie a potravinářství Jeseník	4/11
Budoucnost odborného školství	2/17
Dynybylová: Silva Regina ožila dětmi	9/14
Hienl: Půda je neobnovitelný zdroj	8/11
Chreneková: Exkurzia študentov SPU	4/8
Ivanová: Tretia celonárodná včelárska výstava	3/17
Košťálová: Za praxí po Evropě	1/14–15
Krajíčková: Celostátní soutěž žáků zemědělských škol v Benešově	9/15–18
Krajíčková: EDUCO 2012	7/14–15, 8/12–14
Krajíčková: ICOLLE 2011	2/23–24, 3/18–20, 4/12–13, 5/14–15
Krajíčková: Perspektivy celoživotního učení v odborném vzdělávání	2/22–23, 3/20–21, 4/10–11, 5/12–14
Krajíčková: Olympiáda zemědělské mládeže	10/10–11
Krajíčková: Opravář zemědělských strojů – celostátní odborná soutěž žáků	10/12–13

Krajíčková: Seminář o pedagogické praxi pro učitele cvičných škol	4/12, 5/9–11
Křišťoufek: Excelentní techniky	8/14
Křišťoufek: Posilování pedagogických kompetencí lektorů	8/14
Marušáková: Celosvetová výzva nás spája	3/11–13
Mlatečková: Ohlédnutí za Vánoce v Opočně	5/15–16
Musil: Soutěž veterinárních škol	5/16–17
Národní konference – Venkov 2011	5/17–18
Ohlédnutí za brněnskými veletrhy	9/19
Piešťanský: Sviatok hrozna nie je iba sviatkom vinárov	3/17–18
Ptáček: Brněnská růže 2011 v atmosféře Vánoc	5/11–12
Rusz: Zemědělká v Těšíně žije!!!	4/9
Sýkorová: Úspěšné zahájení školního roku	2/18
Veleba: Jaký bude rok 2012 pro zemědělce?	5/14
Veleba: Naše společnost je nemocná	7/15
Veleba: Obnovení rovnováhy	2/17–18
Veleba: Půda je základem státu a národa	1/15–16
Veleba: Zelenou naftu budeme bránit všemi prostředky	9/14
Veleba: Zrušení dotací v celé EU bych jedině zatleskal	6/7
Veleba: Politici nežijí starostmi venkova	10/11
Vintrová, Magnusková: Český prodávac v Evropské unii	9/19

Aktuality/Aktuality

10. ročník soutěže žáků Tesař 2012	6/7
10. ročník Valentínského plesu v SOŠ Rakovice	8/15
Burcalová: Jezdecký den v Tlusticích	1/18
Cahová: Významné jednání na naší škole	2/19
Dreschler: Otevření odborných učeben	5/18–19
Dřevorubecká soutěž překvapila	10/14
Dřevorubec Junior 2012	10/15
Jonová: Mladí přírodovědci ze Šumperku	9/21–22
Malík: Drezúrne preteky v soš Šaľa	10/17
Malík: Prvomájové jazdecké parkúrové preteky	10/17
Mladý ekofarmár	9/20
Mlatečková: Podzimní soutěžní a vzdělávací aktivity	3/22
Mlatečková: Farmáři z Opočna neklamali	10/16
Mraček: X. ročník Mezinárodní soutěže rybářských škol	10/18
Písecká cesta – učebna v přírodě	1/17
Pohár ministra školství a Liga škol	5/19
Rokoská: 2. ročník První česko-rakouské zemědělské výstavy	4/15
Sekera: Podnítit zájem o přírodu	2/19

Sýkorová: 100 startů klisny Mafiry	3/21
Sýkorová: HIPPOSPOL CUP 2011	4/14
Sýkorová: Mezinárodní dostihy žáků	1/16
Sýkorová: Nové zprávy z Velké Chuchle	10/16
Tatarková: Mezinárodní seminář pro učitelův	4/14
Tatarková: Odborná exkurzie	9/21
Turnaj základních škol ve florbalu	5/18
Vítek: Hattrick žáků v oboru tesař	10/14
Vítek: Nejlepší žáci v oboru tesař	7/16
Vítek: Nejlepší žáci v oborech kovářských	10/15
Vítek: Podkovářský seminář	9/20

Informační zdroje/Informačné zdroje

Burkovicová: 60. narozeniny v Horkách nad Jizerou	9/23
Co pamatuje strom a lidé zapomněli?	6/8
Dobrovická muzea	2/20
Dvořáková: Pozvánka na Zemědělskou olympiádu žáků středních odborných škol	7/20
Informační systém Lithium	4/19
Kozelová: Zamestnanosť, priority a ďalšie vzdelávanie	4/18–19
Krajíčková: Zasedání redakční rady	7/21
Král: Grafologie dosud nevyužitá v lesnictví	8/16–17
Květinová zahrada v pohybu	8/16
Landová: Akademická knihovna Jihočeské univerzity	8/18
MAS Pošumaví informuje	10/19
Mezinárodní výstavy a veletrhy v roce 2012	5/20
Národní zemědělské muzeum Praha	5/21
Möllerová: Neobhospodařované pozemky invazní druhy rostlin	1/18–19, 2/21, 3/22–23, 4/15–16, 5/19–20, 6/10–11, 7/18–19, 8/17, 9/22
Möllerová: Obohaťte si letní jídelníček	10/20
Počty zemědělců klesají	4/16
Podkovářský seminář	7/20
Pozvánka k letním prohlídkám NZM	10/19
Pozvánka na soutěž žáků studijního oboru Agropodnikání	7/19
Rydlo: Počítačové programy pro zpracování mluvené řeči	2/22
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	7/16–18
Vyhlasenie súťaže – Svetový deň potravín	10/21
Významné výstavy a veletrhy	6/9–10

Historie/História

Desatero přikázání o lesích	3/27
Krajíčková: Jesenické ohlédnutí	8/21–22
Nešpor: Jak znovu pěstovat chřest	5/23–24, 6/12–13, 7/23–25, 8/19–20, 9/24, 10/22–23
Novák: „Káva pro obyčejné lidi“	4/22
Novák: AutoTraktory v zemědělství	5/26–27
Ptáček: 110 let zahradnického školství v Brně	1/19–21
Ptáček: 90 let od založení hospodyňské školy	8/20–21
Ptáček: Uplynulo 60 let od založení	4/20–21
Richtár: Příjmení našich předků mající svůj základ v lesnictví	3/26–27
Rozman: 220 let od vzniku první rolnické školy u nás	5/24, 6/11–12
Rozman: Brány	2/24
Rozman: Den učitelů a významné výročí	7/25
Rozman: František Špatný	9/25–26, 10/23–24
Rozman: „Jině pluživo ku drobení a vzdělávání země“	4/23
Rozman: Kosy – „Nářadí ku žnům plodin zrnitých“	8/22
Rozman: Les a „polní hospodářství“	3/24–25
Rozman: Parní mlátičí soustava	10/24
Rozman: Plenidlo Garrettovo	7/27
Rozman: První secí stroje	5/27
Rozman: Ruchadlo	1/22
Rozman: Stopami vývoje technické vzdělanosti u nás	1/22–23, 2/26–27, 3/23–24, 4/21, 5/25–26, 6/13–14, 7/26–27, 8/23, 9/26–27
Rozman: Válec čili tlačilo	3/27
Tatarková: 80. výročie Strednej poľnohospodárskej školy	7/21–22
Tesařík: „Když má sedlák, mají všichni“	2/26
Tesařík: „Nač nám třeba Orientu, celé Arábie, vivat česká cikorie“	9/27
Tesařík: První „plechová“ konzerva	6/15
Vítek: Řemesla na Střední škole řemeslné v Jaroměři	2/25
Významné životní jubileum Ing. Josefa Rozmana	7/27

OBSAH

Vzdělávání dospělých je třeba naplňovat skutky.....	1
Spojená škola v Ivanke pri Dunaji	2
Stredná odborná škola v Rakoviciach.....	3
Dilemata sociální pedagogiky v postmoderním světě	5
Hodí se lesníci studenti na post manažera?	6
Práca s dokumentom (4)	7
Projekt „európska integrácia na slovenských školách“	8
Informační servis – zastoupení Evropské komise.....	9
Olympiáda zemědělské mládeže.....	10
Politici nežijí starostmi venkova.....	11
Oprava zemědělských strojů	12
Dřevorubecká soutěž překvapila	14
Hattrick žáků v oboru tesař	14
Nejlepší žáci v oborech kovářských	15
Dřevorubec Junior 2012.....	15
Farmáři z Opočna nezklamali	16
Nové zprávy z Velké Chuchle	16
Drezúrne preteky v soš Šaľa	17
Prvomájové jazdecké parkúrové preteky	17
X. ročník Mezinárodní soutěže rybářských škol	18
MAS Pošumaví informuje	19
Pozvánka k letním prohlídkám NZM.....	19
Obohatte si letní jídelníček.....	20
Vyhlasenie súťaže	21
Jak znovu pěstovat chřest, aneb duchovní krize českého zemědělství, VII. část	22
František Špatný, II. část.....	23
Parní mláticí soustava	24
Celoroční obsah	25

REDAKČNÍ RADA

Mgr. Tatiana Belová, SPPK Bratislava
PaedDr. Mária Benedikovičová, MP SR Bratislava
Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie Humpolec
Ing. Mária Debrecéniová, Ph.D., Agroinštitút Nitra
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR Praha
Ing. Petr Hienl, ÚZEI Praha
PhDr. Aleš Hradečný, Praha
Ing. Zorka Husová, Národní ústav pro vzdělávání Praha
Ing. Marcela Chreneková, SPU Nitra
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra
Ing. Emil Kříž, Ph.D., IVP ČZU Praha
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MENDELU Brno
Ing. Mária Múdra, ZŠP Rakovice
Ing. Helena Psotová, Úrad NSK Nitra
PaedDr. Anna Sandanusová, Ph.D., UKF Nitra
Ing. Václav Stránský, MZe ČR Praha

K ilustraci na obálce: „Parní mláticí složení rakouské firmy Hoffherra a Schrantze s Löhnertovým lisem na slámu“ (více k černobílému obrázku v samostatném článku na str. 24); lis na válcové balíky firmy Welger (barevná ilustrace).

Kresby Jiřího Buchty

CONTENTS

The education of adults should be fulfilled with deeds	1
The United School in Ivanka pri Dunaji promoted among the centers of professional education	2
The Secondary Vocational School in Rakovice obtained status of the centre of professional education and preparation	3
Dilemmas of Social Pedagogy in Postmodern World.....	5
Are students in forestry the right ones to become managers?	6
Working with documents (4)	7
Evaluation of the web – solutions and possibilities	7
The project „European integration in Slovak schools“	8
Information service Representation of the European Commission	9
Olympic games for young specialists in agriculture in Frydlant in Bohemia	10
Politicians are not concerned with countryside issues An information column of Agricultural Chamber of the CR	11
Farm equipment service technician A nationwide professional competition for apprentices	12
Surprising woodcutters' competition.....	14
Hattrick of apprentices in carpentry at the Secondary Crafts School in Jaroměř.....	14
The best blacksmith apprentices come from the Secondary Crafts School in Jaroměř.....	15
Woodcutter Junior 2012	15
Farmers from Opocno did not fail.....	16
Up to date news from Velká Chuchle	16
Dressage competition at the Secondary Professional School in Šaľa	17
May Day show jumping competition in Šaľa.....	17
Tenth year of the International Competition of Fishery Schools.....	18
The local action group Pošumaví informs you	19
The National Agricultural Museum in Prague (and the castle Kačina) invites you to a summer visit of its short-term exhibitions and permanent exhibitions	19
Enrich your diet with herbs	20
Announcement of the competition for the best essay on the World Food Day.....	21
How to grow asparagus again alias the spiritual crisis of Czech agriculture. Part VII.	22
František Špatný – prominent personality of agricultural education.....	23
Steam threshing system	24
Annual contents	25

SOUTĚŽ OPRAVÁŘ ZEMĚDĚLSKÝCH STROJŮ V RADOTÍNĚ str. 12

X. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE RYBÁŘSKÝCH ŠKOL str. 18

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

Agroinštitút Nitra
štátny podnik

Časopis vydávají

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 75, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZEI, Mánesova 75, 120 56 Praha 2
tel.: 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz
Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra
tel.: 037/7721802, 107, fax: 037/7721742, e-mail: horvathova@agroinstitut.sk
Redaktorka: Ing. Zuzana Horváthová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč
Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZEI Praha

47816 ISSN 0044-3875 (Print), ISSN 1803-8271 (Online)

